

VOLGNUMMER
120-2014

DATUM
28-10-2014

ORGANISATIEONDERDEEL
BO-Ruimte

CORRESPONDENTIENUMMER
2014.40464

BIJLAGEN
Nota Dierenwelzijn Maastricht

RAADSCOMMISSIE
Breed Welzijn

ONDERWERP RAADSVORSTEL
Nota Dierenwelzijn Maastricht

STELLER
Kaptein/350 4590
erik.kaptein@maastricht.nl

AAN DE GEMEENTERAAD,

1. Samenvatting

Tachtig procent van het dierenwelzijnsbeleid is een taak van de gemeente. In Maastricht worden de dossiers met betrekking tot dierenwelzijn vaak los van elkaar behandeld. In het belang van het welzijn van dieren heeft de raad van de gemeente Maastricht in september 2013 het college verzocht om een integraal dierenwelzijnsbeleid op te stellen.

In de bijgevoegde "Nota Dierenwelzijn Maastricht" is dit beleid vastgelegd. In deze nota wordt uit gegaan van internationale criteria, genaamd de vijf vrijheden van Brambell en wettelijke regelgeving. De nota Dierenwelzijn is opgesteld vanuit de overtuiging dat dieren een wezenlijk onderdeel zijn van onze samenleving. Niet alleen bezitten veel inwoners van Maastricht een gezelschapsdier, ook in de vrije natuur leven veel dieren die recht hebben op bescherming en zorg in geval van nood.

Het college stelt tot doel om het welzijn van dieren binnen de gemeentegrenzen te borgen. In Maastricht gaan wij uit van de verantwoordelijkheid van de dierenbezitter. Dit betekent dat in de eerste plaats de eigenaar van het dier verantwoordelijk is voor zowel de gezondheid als het welzijn van het dier. Als dit om bepaalde redenen niet kan of lukt, dan hebben wij als samenleving in het geheel - en als gemeente in het bijzonder - een verantwoordelijkheid.

In deze nota wordt inzicht gegeven welke kaders er gelden met betrekking tot dierenwelzijn in Maastricht, de knelpunten die bij de uitvoering optreden en de mogelijke actiepunten om deze knelpunten te minimaliseren.

Uitgangspunt van dit beleid is het uitvoeren van wettelijke taken. De wettelijke taken die de gemeente op het gebied van dierenwelzijn heeft, vormen de basis van wat we kunnen doen om het welzijn van dieren binnen de gemeentegrenzen te borgen, binnen de bestaande (financiële) kaders.

Resultaat van het beleid

Een gezond leefklimaat voor alle dieren.

Er worden diervriendelijke alternatieven aangereikt voor bestrijding van schadelijke dieren en ander dierenoverlast. Er wordt toegezien op de juiste onderkomens van (landbouw)huisdieren en dieren op de kinderboerderij. Verwaarlozing en mishandeling van dieren worden in een ketenaanpak aangepakt.

Actief burgerschap wordt geactiveerd

Er zijn vele vrijwilligers betrokken bij de organisaties en instellingen die zich bezig houden met dierenwelzijn. Onder meer de dierenambulance, de dierenopvangcentra, de kinderboerderijen, en stichting Dierenpark Maastricht draaien grotendeels op vrijwilligers. Inwoners worden bovendien meer bewust gemaakt hoe zij met hun (huis) dieren moeten omgaan.

Overlast van huisdieren en in het wild levende dieren wordt teruggedrongen

Door het instellen van een sluitende dierennoodhulpketen voor dierenoverlast kan beter in kaart worden gebracht wat de oorzaken zijn waardoor overlast van (huis)dieren wordt veroorzaakt en kan er tijdig en adequaat worden ingegrepen. Dit scheelt tijd, ongenoegen en geld en komt de relatie van de gemeentelijke overheid met de burger ten goede.

Samenwerking wordt bevorderd tussen de gemeente en de organisaties

De gemeente gaat de samenwerking tussen de verschillende organisaties die betrokken zijn bij het dierenwelzijn in de gemeente intensiveren om zo te komen tot een sluitende dierennoodketen. Dierenwelzijnsorganisaties, de dierenpolitie, dierenartsen, opvangcentra, dierenambulance en handhavende instanties werken voor de hele regio. De gemeente hecht grote waarde aan een goede relatie met deze organisaties, niet alleen omdat zij verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de verschillende beleidstaken, maar ook omdat zij de "ogen en oren" zijn van het gebied.

Dierenmishandeling en verwaarlozing worden eerder gesignaleerd

Dierenmishandeling vindt vaak plaats in een omgeving waar ook andere vormen van geweld voorkomen. In voorkomende gevallen zal de gemeente als doorgeefluik dienen voor de inwoners via een doorverwijzing naar het landelijk meldnummer van de dierenpolitie en/of de dierenbescherming.

2. Beslispunten

De Raad stelt de "Nota Dierenwelzijn gemeente Maastricht" vast, inclusief het gewijzigd protocol ten aanzien van de onderlinge samenwerking.

3. Aanleiding

De belangstelling voor dieren is de laatste decennia sterk veranderd. Waar vroeger dieren vooral gewaardeerd werden om hun praktische nut en hun economische waarde, gaat de aandacht nu ook uit naar morele en emotionele aspecten. De maatschappelijke betrokkenheid bij het lot van dieren is groot. Die betrokkenheid wordt actief uitgedragen, wat zich onder meer uit in de landelijke aandacht voor het thema op zowel maatschappelijk als politiek vlak. Er is een duidelijke ontwikkeling gaande in de maatschappij naar een meer respectvolle omgang met dieren. Wel hebben mensen nog steeds heel verschillende moralen in de omgang met dieren, wat kan leiden tot waarden die conflicteren (statusconflict).

Ook in Maastricht wordt de maatschappelijke discussie over dierenwelzijn gevoerd en is het onderwerp op de lokale politieke agenda geplaatst. De gemeenteraad van Maastricht heeft in haar vergadering van 24 september 2013 met het indienen van de motie 'gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid' het college verzocht om:

1. Vóór de kaderbrief 2014 een integraal gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid aan de gemeenteraad voor te leggen;
2. En bij het formuleren hiervan het huidige gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid, best practises en diverse stakeholders te betrekken.

Om aan de wensen van de raad tegemoet te komen is een proces gestart om te komen tot een gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid dat in de praktijk goed functioneert en voor de burger helder is. Een beleid dat tot stand is gekomen in overleg met de relevante stakeholders.

4. Relatie met bestaand beleid

Vanuit de overheid zijn er wetten en maatregelen die de gezondheid en het welzijn van dieren beschermen. In deze wetgeving liggen ook een aantal taken voor gemeente vast.

Wettelijke regelgeving

De belangrijkste landelijke regelgeving op het gebied van dierenwelzijn wordt gevormd door de wet Dieren, Flora- en faunawet, Wet op de dierproeven en de Natuurbeschermingswet 1998. De wet Dieren is een kaderwet, dat wil zeggen dat er op basis van de wet nadere uitvoeringsregelgeving moet worden opgesteld.

Wettelijke taken gemeente

Op grond van het Burgerlijk Wetboek is iedereen verplicht om een hulpbehoevend dier zorg te verlenen. Gemeenten hebben een wettelijke taak om dieren met een kennelijke eigenaar gedurende twee weken op te vangen. Vanuit de dierenwelzijnsgedachte heeft de gemeente Maastricht deze taak financieel aangevuld met een vergoeding voor het transport van de betreffende dieren, door instanties als de dierenambulance en de dierenbescherming. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor het opruimen van kadavers van dieren met een kennelijke eigenaar uit de openbare ruimte en zeker ook in het geval van een botulisme-uitbraak.

Wet en regelgeving dierenwelzijn

Door het houden van dieren en de relatie tussen mensen en dieren kan dierenwelzijn onder druk komen te staan. Dierenwelzijn kan omschreven worden als 'het voldoen aan de behoeftes van dieren en de zorg voor hun fysieke en mentale gezondheid'. Maatschappelijke en ethische invalshoeken zorgen er echter voor dat dierenwelzijn een veelomvattend en complex begrip is. Eén eenduidige wetenschappelijke definitie van 'dierenwelzijn' bestaat niet en in alle definities ontbreekt het aan harde criteria die bepalen wanneer sprake is van een goed dierenwelzijn.

Internationale criteria

Belangrijke en internationaal gedragen criteria als parameters voor een goed dierenwelzijn zijn de door Brambell (1965) geformuleerde vrijheden. Deze vrijheden zijn uitgewerkt tot de volgende aspecten van dierenwelzijn en vormen het uitgangspunt voor het Nederlandse en Europese beleid dierenwelzijn:

1. vrij van dorst, honger en ondervoeding;
2. vrij van fysiek en thermaal ongerief;
3. vrij van pijn, verwonding en ziektes;
4. vrij van angst en chronische stress;

5. vrij om natuurlijk gedrag te vertonen.

Daarnaast zijn er nog de volgende randvoorwaarden:

1. De gemeente volgt het rijk en de provincie voor wat betreft de wet- en regelgeving.
2. De wetgever heeft de gemeente duidelijke taken opgelegd. Deze voert de gemeente naar haar beste vermogen uit;
3. Dierenwelzijn heeft twee aspecten: het aspect van het volgen van wet- en regelgeving en het moreel aspect. Wat het laatste betreft bepaalt de gemeente zelf de grenzen van wat zij wel als een gemeentelijke morele taak ziet en wat niet;
4. Voor het vorm geven aan het gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid zijn de vrijwilligersorganisaties van groot belang. Voor hen is een belangrijke rol weggelegd. Zeker in deze tijd van financiële schaarste en het steeds groter wordende belang van de civil society voor onze samenleving.

Deze criteria en voorwaarden bieden belangrijke handvatten in het oordeel over dierenwelzijn. Uitgangspunt blijft dat mensen die dieren houden primair verantwoordelijk zijn voor het welzijn en de gezondheid van deze dieren. Of het nu gaat om dieren die voor gezelschap, hobby of beroepsmatig worden gehouden; een houder moet goed voor zijn dieren zorgen, minimaal voldoen aan wettelijke eisen en zijn dieren houden op een maatschappelijk geaccepteerde manier met het respecteren van de vijf vrijheden.

Wet dieren

Op 1 januari 2013 is de Wet Dieren gedeeltelijk in werking getreden. De Wet dieren vervangt de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD) en enkele andere wetten en regelingen waarin regels voor dieren zijn vastgelegd. Deze wet is een samenhangend stelsel van regels over alle aspecten op het gebied van het houden van dieren en het voorkomen van dierenmishandeling. Op deze wet is een algemeen maatregel van bestuur (AMvB) gebaseerd: het Besluit houders van dieren met algemene regels voor de verzorging en huisvesting van alle dieren. Uitgangspunt is dat het verboden is dieren onnodig pijn te doen, letsel te veroorzaken, de gezondheid of het welzijn te beschadigen en dieren de nodige zorg te onthouden, te doden of een dier als prijs, gift of beloning uit te reiken.

De Wet dieren is een nieuw wettelijk kader ter vereenvoudiging, vernieuwing en verbetering van de bestaande wetten. De Wet Dieren is een bundeling van de volgende wetten:

- de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (waaronder de regels met betrekking tot destructie);
- de Diergeneesmiddelenwet;
- de Wet op de dierenbescherming;
- de Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde 1990;
- de Kaderwet diervoeders.

Deze wetten komen fasegewijs te vervallen. De GWWD en de regelingen die daarbij horen blijven van kracht zolang deze niet via de Wet dieren zijn overgenomen. Met de invoering van de Wet Dieren dient ook het stelsel van uitvoeringsregelgeving opnieuw moet worden vormgegeven. De Wet dieren gaat in fasen in.

Flora-en faunawet

Naast de Wet Dieren is de Flora- en faunawet van belang. De Flora- en faunawet is in 2002 in werking getreden. Deze wet biedt samen met de Natuurbeschermingswet 1998 het belangrijkste kader voor de bescherming van in het wild levende dieren.

De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten-en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

Nieuwe Natuurwet

Op 18 juni is de nieuwe natuurwet: 'Verbinding tussen natuur en samenleving' ter behandeling naar de Tweede Kamer gestuurd. Deze wet beoogt wetgeving met betrekking tot natuurbescherming te harmoniseren, bundelen en vereenvoudigen. Deze nieuwe wet is bundeling van de Flora-faunawet, de natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Uitgangspunt is een goede bescherming van de biodiversiteit in Nederland zonder de lasten te verhogen.

In de nieuwe natuurwet wordt de intrinsieke waarde van de natuur uitgangspunt. Naast de intrinsieke waarde heeft de natuur ook een economische waarde. De nieuwe wet moet zorgen voor een breed draagvlak voor natuur in Nederland, met een goede bescherming van de biodiversiteit en tegelijkertijd ruimte om te ondernemen. Centrale stelling in de natuurvisie is: natuur en economie profiteren van elkaar. Rijk, provincies en andere overheden staan gezamenlijk voor de taak om de maatschappelijke betekenis van natuur te vergroten. Een gezonde natuur voor mensen, planten en dieren. Met het wetsvoorstel krijgen provincies de wettelijke plicht hun natuurbeleid vast te leggen. Daarnaast kunnen de provincies zelf gebieden aanwijzen die belangrijk zijn voor de natuur in die provincie.

Waar de rol van de Rijksoverheid voor dierenwelzijn vooral ligt in wetgeving, ligt die van de gemeente meer in de voorwaarde schepende sfeer (ondersteuning regionale asielen, dierenambulance en andere dierenwelzijnsorganisaties).

Wet op de Dierenbescherming

De Wet op de dierenbescherming, die in 1961 in werking is getreden, is nog van kracht, maar biedt slechts nog een basis voor het Besluit inzake het houden van een waak-of heemhond en voor de bepalingen van het Dierentuinenbesluit dat ziet op de bevordering van de instandhouding van diersoorten.

Burgerlijk wetboek

In boek 5, artikel 5, lid 1-4 van het Burgerlijk wetboek wordt gesteld dat iedereen een dier in nood hulp moet bieden. In boek 5, artikel 8, lid 3 staat een verplichting omschreven voor gemeenten om een gevonden dier, waarvan aangifte is gedaan bij de gemeente, minimaal twee weken te bewaren en te verzorgen. Voor wilde dieren geldt geen bewaarplicht, omdat de Flora- en faunawet met name is gericht op behoud van populaties van in het wild levende soorten.

Algemene wet bestuursrecht

In Maastricht is op dit moment een groei in de samenwerking tussen verschillende overheidsinstanties en het veiligheidshuis. Ook is in Maastricht een flexteam samengesteld die ingeschakeld wordt bij woningen waarbij verdovende middelen zijn aangetroffen en woningen die ernstig vervuild zijn. Het flexteam werkt nauw samen met de Dierenpolitie en assisteren bijvoorbeeld bij huisuitzettingen waarbij dieren betrokken zijn.

Op basis van de Algemene wet bestuursrecht artikel 5:29 en 5:30 is de gemeente verplicht bij huisontruimingen een 'opslagtermijn' van aanwezige goederen van maximaal 13 weken te verzorgen. Ook dieren worden in het kader van deze wet als "goed" beschouwd. Dieren die bij een huisuitzetting aangetroffen worden, dienen op grond van de Algemene wet bestuursrecht door de opdrachtgever van de huisuitzetting (in de meeste gevallen de woningcorporatie) voor een periode van 13 weken ondergebracht te worden. De kosten voor opvang komen voor rekening van de opdrachtgever van de ontruiming.

5. Gewenst beleid en mogelijke opties

Deze nota Dierenwelzijn is opgesteld vanuit de overtuiging dat dieren een wezenlijk onderdeel zijn van onze samenleving. Niet alleen bezitten veel inwoners van Maastricht een gezelschapsdier, in de vrije natuur leven eveneens veel dieren die allemaal recht hebben op zorg en bescherming.

In Maastricht gaan wij uit van de verantwoordelijkheid van de dierenbezitter. Dit betekent dat in de eerste plaats de eigenaar van een dier verantwoordelijk is voor zowel de gezondheid als het welzijn van het dier. Als dit om bepaalde redenen niet kan of lukt, dan hebben wij als samenleving in het geheel, en als gemeente in het bijzonder, een verantwoordelijkheid.

Doelstelling

De gemeente Maastricht stelt tot doel om het welzijn van dieren binnen de gemeentegrenzen te borgen.

Uitgangspunten

- Het uitvoeren van wettelijke taken; de wettelijke taken die de gemeente op het gebied van dierenwelzijn heeft, vormen de basis van wat we kunnen doen om het welzijn van dieren binnen de gemeentegrenzen te borgen.
- Het uitvoeren van aanvullend beleid binnen de bestaande (financiële) kaders;

hoewel de wettelijke taken de basis vormen, zijn er onderwerpen waarbij dieren betrokken zijn, waar de gemeente geen wettelijke verplichting voor heeft, maar die we voor de volledigheid toch willen benoemen. Het gaat hierbij om onderwerpen waar de gemeente vanuit een andere invalshoek dan dierenwelzijn beleid voor ontwikkelt en uitvoert, maar waar dierenwelzijn gerelateerd aan is. Gezien de omvangrijke opgaven waar de gemeente Maastricht voor staat, vindt uitvoering van aanvullend beleid binnen de bestaande financiële kaders plaats.

Registratie/Chip honden en katten en certificering

Voor honden geboren na maart 2013 is de chip als registratiemiddel landelijk wettelijk verplicht gesteld. Deze verplichte registratie is er nog niet voor katten en andere huisdieren. Dit gebeurt alleen nog op vrijwillige basis. Wel wordt het (vrijwillig laten) chippen van katten en andere huisdieren door het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren (LICG) gestimuleerd via het organiseren van acties en het voeren van een gerichte communicatie.

De gemeente heeft een zorgplicht om gevonden dieren (die vermoedelijk een eigenaar hebben), minimaal twee weken te bewaren en te verzorgen. Het is voor de gemeente (ook financieel) van

belang dat de gevonden huisdieren zo snel mogelijk teruggaan naar de (nieuwe) eigenaar. Dit gaat sneller als het huisdier is voorzien van een chipnummer.

Om eigenaren te stimuleren hun hond of kat te laten chippen en te registreren is het aan te bevelen om samen met de dierenorganisaties en dierenartsen het chippen van honden en katten te promoten. In de nota 'Dierenwelzijn Maastricht' wordt gesproken over het chippen van 'gewervelde huisdieren'. Er wordt voor gekozen om de chipactie te beperken tot het chippen van honden en katten, omdat het daarmee gaat om het overgrote deel van de gevonden dieren. Daarnaast is het raadzaam om een speciale actie voor de honden en katten van de minima op te starten. Honden en katten van huishoudens met een minimum inkomen kunnen (op vertoon van een identiteitsbewijs) kosteloos gechipt en geregistreerd worden bij deelnemende organisaties aan deze actie; dit sluit aan op het armoedebeleid binnen de gemeente Maastricht.

Bijkomend voordeel is een belangrijke besparing op de wettelijk verplichte asioldagen indien de geregistreerde eigenaar achterhaald kan worden. Kortom een met chip geregistreerde hond of kat geeft bij inlevering in het asiel belangrijke besparing en voordelen:

- voor de eigenaar omdat die snel gevonden is;
- vanuit het welzijn van het dier omdat het sneller terug bij zijn baasje is.

Om opsporing van de eigenaar van een zwerfend huisdieren te vergemakkelijken, wordt aanbevolen het chippen van alle gewervelde huisdieren verplicht te stellen in de APV. Handhaving van een dergelijke maatregel is een punt van aandacht want het verplicht stellen van chippen in de APV kan enkel gehandhaafd worden indien het dier zich op de "Openbare weg" bevindt. Voor dieren die het huis of erf niet verlaten zal bekeken moeten of chippen juridisch afdwingbaar is. Het chippen van huisdieren kan bovendien om biologische redenen alleen bij gewervelde dieren en heeft alleen zin bij een erkende instantie, bijvoorbeeld de dierenarts en de dierenbescherming.

De gemeente kan ook helpen bij de voorlichting met betrekking tot het terugvinden van huisdieren. In de gemeentegids en op internet kunnen tips gegeven worden hoe te handelen bij het weglopen van een huisdier en kan het telefoonnummer worden vermeld van de meldpunten voor vermiste huisdieren. Het is aan te bevelen een centraal nummer in te stellen waar alle vermiste huisdieren kunnen worden gemeld. Dit voorkomt dat langs elkaar heen gewerkt wordt.

De gemeente Maastricht ziet het vervoer van zieke of gewonde gevonden dieren, dus ook in het wild levende dieren, naar dierenarts en/of opvang als haar taak en ondersteunt het werk van de Dierenambulance Limburg Zuid financieel.

Noodfonds

In geval van een (zwaar)gewond dier is de noodzaak om snel te handelen groot. Dan kan er niet gewacht worden en is iedereen aan zet om te helpen. Om te voorkomen dat het juist bij deze situaties fout gaat, legt het college de raad een nieuw beleid en protocol voor. Het beleid omvat concrete voorstellen om in de toekomst te voorkomen dat er zaken misgaan bij zwaargewonde dieren, die zo snel mogelijk naar een dierenarts moeten om gestabiliseerd te worden. Om te voorkomen dat er juist op die momenten langs elkaar heen gewerkt wordt en het dier niet onnodig lang te laten lijden, is er een protocol voor een betere samenwerking opgesteld, (zie bijlage). Dit protocol voorziet ook in een speciaal fonds voor dieren in nood. De vinder van een hulpbehoevend dier kan de dierenpolitie - 144 Red een Dier - bellen. Die schakelt vervolgens de juiste organisatie in voor medische behandeling en vervoer naar een opvangcentrum.

In samenspraak met de dierenartsen in Maastricht voorziet dit noodfonds erin dat, zonder bureaucratie, aan dieren eerste hulp wordt verleend en het dier niet onnodig langer hoeft te lijden. Bij zware verwonding kan het dier naar de dichtstbijzijnde dierenarts vervoerd worden, waar het gestabiliseerd wordt, zonder dat men zich hoeft af te vragen, wie verantwoordelijk is voor de kosten. De kosten worden in eerste instantie uit het noodfonds betaald. Zodra de eigenaar is getraceerd, worden deze op de eigenaar verhaald. Dit is geheel in lijn met de wettelijke verplichting om een dier in nood hulp te bieden.

De betrokken partijen hebben op dit voorstel - en op de nota in zijn geheel – als volgt gereageerd:

Zienswijze samenwerkende dierenartsen (SMD) en dierenambulance (DALZ)

De Samenwerkende Maastrichtse Dierenartsen (SMD) en het bestuur van de Dierenambulance Limburg Zuid (DALZ), de heren B. Smeets, R.Wouters en N.van Kaam zijn akkoord en staan positief ten opzichte van het voorstel, “dat inhoudelijk een positieve bijdrage is voor de Dierenambulance Limburg Zuid en het dierenwelzijn in Maastricht ten goede zal komen”.

De laatste alinea van hun reactie vinden zij van cruciaal belang en willen zij graag toegevoegd zien aan het protocol, dat aan de Raad wordt voorgelegd:

‘Het komt vaker voor dat binnen de gemeente Maastricht (maar ook daarbuiten) een loslopende hond of kat wordt aangereden zonder dat er een eigenaar bekend is. Het dier kan dan vreselijk lijden en moet snel naar de dichtstbijzijnde dierenarts om geholpen te worden.

De dierenambulance van de Dierenbescherming Limburg komt dan vaak veel te laat (> 60 min) en dat is veel te lang. Dat vinden de omstanders, de politie, de eigenaar, maar blijkbaar nog niet de gemeente Maastricht, want die heeft nog steeds niet door dat de Dierenambulance Limburg Zuid altijd bereikbaar is en klaar staat met 4 dierenambulances en een groep gemotiveerde vrijwilligers om dit dier in nood te helpen, veel sneller dan de dierenambulance uit Born.

De samenwerking met de SMD (samenwerkende dierenartsen Maastricht) is prima en zorgt voor een effectieve en efficiënte handelswijze. Niet gewonde zwerfdieren, waar de eigenaar nog niet van bekend is, zouden een dag en een nacht kunnen overblijven, als dan nog geen eigenaar bekend is kunnen zij verder naar Born vervoerd worden. Het wordt tijd dat het vervoer van zwerfdieren weer teruggaat naar de Dierenambulance Limburg Zuid, zeker als het gaat om dieren in de gemeente Maastricht.

Reactie van het college:

Het nieuwe protocol voorziet in een eenduidige oplossing voor bovenstaand probleem: alleen in het geval van een ernstig gewond dier (ook hond of kat) die direct hulp nodig heeft, wordt de dierenpolitie ingeschakeld en indien nodig door hen: de dierenambulance. Een speciaal hiertoe opgericht noodfonds voorziet in de mogelijkheid van directe stabilisering en opvang van het gewonde dier bij een dierenarts ter plaatse. Hiervoor is het niet nodig om voor alle andere gevallen, die nu goed lopen, terug te komen op de eerdere besluitvorming betreffende de taakverdeling en onderlinge samenwerking van de Dierenbescherming en Dierenambulance.

Zienswijze Dierenbescherming Limburg

De opmerkingen van de Dierenbescherming zijn zover als redelijk en relevant in onderhavige nota verwerkt. De Dierenbescherming wil graag in alle gevallen het eerste beslisrecht hebben, maar bij zwaargewonde dieren wordt in het voorgestelde protocol daarvan afgeweken:

Op dit moment hebben wij de indruk dat telefoontjes/vragen van burgers goed doorkomen en snel op de juiste plek komen. Het is belangrijk dat hulpvragen voor een ambulance direct bij ons binnenkomen en niet eerst via 144 gaan, dat zou onnodige tijd kosten in het proces. Wij hopen dat het niet de bedoeling is van de Gemeente Maastricht om dit te veranderen in de communicatie naar de burger.

De DB heeft op verzoek de concept nota dierenwelzijn en de raadsnota gelezen. Op de raadsnota hebben zij geen op of aanmerkingen. Zij vinden het onderdeel communicatie naar burgers een belangrijk item is en zijn van mening dat de burgers momenteel goed worden doorverwezen en meldingen bij de juiste partij terecht komen. Zij adviseren dan ook nu geen wijzingen door te voeren in bereikbaarheid. Het kost jaren om de juiste gegevens goed bij burgers bekend te krijgen en de optimale bereikbaarheid moet de gemeente hun inziens vinden binnen een goede samenwerking bij en met de bestaande bereikbaarheidsdiensten (politie/ dierenambulance/ dierenbescherming) en een eenduidige communicatie hiervan naar de burger.

Samenvattende reactie van het college

Om te voorkomen dat er langs elkaar heen wordt gewerkt indien een dier in nood is en om te voorkomen dat het dier onnodig lang lijdt, is een protocol voor samenwerking opgesteld, (zie bijlage). Indien een dier (zwaar) gewond is en het ondiëlijk - of voor de vinder onmenselijk - lijdt, moet het dier zo spoedig mogelijk naar de dichtstbijzijnde dierenarts worden gebracht, die het dier kan stabiliseren. De vinder van een hulpbehoevend dier dient dan de dierenpolitie - 144 Red een Dier - bellen. Die schakelt vervolgens de juiste organisatie in voor medische behandeling en het vervoer naar een opvangcentrum.

Het college heeft hiertoe een speciaal noodfonds ingesteld, zodat - zonder bureaucratie - aan gewonde dieren eerste hulp kan worden verleend, waardoor het dier niet onnodig lang hoeft te lijden. Bij zware verwonding kan het dier eerst naar de dichtstbijzijnde dierenarts worden vervoerd, waar het gestabiliseerd kan worden, zonder dat men eerst hoeft af te vragen wie verantwoordelijk is voor de kosten. Deze worden immers in eerste instantie uit het noodfonds betaald. Nadat vervolgens de eigenaar getraceerd is, worden de kosten op de eigenaar verhaald. Dit is in lijn met de wettelijke verplichting om een dier in nood hulp te bieden.

6. Duurzaamheid en gezondheid

N.v.t.

7. Personeel

N.v.t.

8. Informatie en automatisering

N.v.t.

9. (Duurzame) aanbestedingen

N.v.t.

10. IBOR beheersparagraaf
N.v.t.

11. Financiën

De financiële consequenties van dit voorstel passen binnen het totaalbedrag van € 167.914,- dat ten behoeve van dierenwelzijn is opgenomen in de meerjarenbegroting 2015-2018:

Begroting Programma 14	€ 167.914,-
Bijdrage dierenasiel (max. 300 honden en katten)	€ 80.000,-
Kapitaallasten – Dierenwelzijn	€ 44.053,-
Dierenwelzijn (570141003)	€ 16.869,-
Dierenpark	€ 10.992,-
Bijdrage dierenambulance (max. 200 dieren)	€ 16.000,-

De financiering van de chipactie voor de honden en katten van de minima en de storting in het noodfonds, zullen ten laste worden gebracht van de post Dierenwelzijn (570141003). Voorgesteld wordt om het bedrag dat uitgespaard wordt door het sneller traceren van meer eigenaren, de komende jaren in het noodfonds te storten.

Wet markt en overheid

Gelet op de geplande chipactie voor de honden en katten van de minima dienen de consequenties van deze nota in relatie tot de gedragsregels uit de Wet markt en overheid te worden onderkend en nader onderzocht. Indien een raadsbesluit ter vaststelling van een activiteit in het algemeen belang noodzakelijk is, dan zal dit begin 2015 (na gereedkomen van de jaarplannen en tezamen met de hieruit voortvloeiende overige economische activiteiten in het algemeen belang) via het college aan de raad worden voorgelegd.

12. Voorstel

Vaststellen van de “Nota Dierenwelzijn gemeente Maastricht”, inclusief het gewijzigd protocol ten aanzien van de onderlinge samenwerking.

En daarmee impliciet:

- Instellen van een noodfonds “Dier in Nood” voor het verlenen van eerste hulp en dit fonds in beheer geven van de samenwerkende dierenartsen.
- In samenspraak met de dierenartsen en dierenorganisaties voor de duur van vier jaar een chipactie voor de honden en katten van de minima starten.
- Het bedrag dat gespaard wordt door het traceren van meer eigenaren en daardoor minder opvang in de jaren 2015-2018 storten in het noodfonds.
- Eind 2016: Evaluatie van de samenwerking op gebied van sterilisatie/castratie van zwervkatten te evalueren.
- Eind 2018 evaluatie dierenwelzijnsbeleid en benoemde actiepunten en opnieuw vaststellen dierenwelzijnsbeleid.

- Onderzoeken of de verplichting van het chippen van gewervelde gezelschapsdieren in de APV kan worden opgenomen.

13. Vervolg / Planning

Actie	2014	2015	2016	2017	2018
Inrichting webpagina Dierenwelzijn op de gemeentelijke internetsite	nov				
Opstellen communicatieplan	nov				
Halfjaarlijks communicatie via diverse media hoe te handelen in het kader van dierenwelzijn	dec & mei	dec & mei	dec & mei	dec & mei	dec & mei
Aanwijzen van een gemeentelijk contactpersoon als aanspreekpunt voor vragen met betrekking tot dierenwelzijn	nov				
Overeenstemming betrokken partijen betreffende het protocol opvang dieren.	dec	jan			
Overeenstemming betrokken partijen betreffende eenduidige kwartaalrapportages waarop de gemeente kan monitoren en sturen.	dec	Jan			
Prijsafspraken maken met de samenwerkende dierenartsen in het kader van het noodfonds	dec	jan			
Analyse opvang dieren naar soort opvang in 2013 en 2014.		jan			
Instellen noodfonds met bijbehorende afspraken betreffende verantwoording van de uitputting van het fonds.		jan			
In samenwerking samenwerkende dierenartsen en dierenorganisaties een chipactie organiseren voor de honden en katten van de minima en evalueren voor honden en katten.		mei / juni	mei / juni	mei / juni	mei / juni
Promotie juni chipmaand voor overige honden en kattenbezitters.		mei / jun	mei / jun	mei / jun	mei / jun
Onderzoeken of de verplichting van het chippen van gewervelde gezelschapsdieren in de APV kan worden opgenomen		mei			
Vergroten / afstemming bereikbaarheid van de dierenambulances		Jun			
Uniformiteit in contracten met omliggende gemeenten.		Jul / aug			
Opvang wilde dieren en aandacht voor de wilde dieren versterken		Jul / aug			
24 uren dierennoodhulpketen: 1. Aansturen op verdere professionalisering door de dierennoodhulpketen in kaart te brengen en					

Actie	2014	2015	2016	2017	2018
te communiceren 2. Verbinden van organisaties die zich bezig houden met dierenwelzijn. 3. Samenwerking en eenheid tussen diverse gelieerde partners c.q. dierenartsen op uitvoerend niveau (werkvloer) verbeteren. 4. Effectiviteit en efficiëntie van werken versterken door het verbeteren en vastleggen van werkprocessen in de dierennoodhulpketen 5. Vaste prijsafspraken tussen partners in de dierennoodhulpketen					
Jaarlijkse rapportage voor het eerst in december 2015: 1. Analyse opvang dieren 2015 t.o.v. 2014 2. Getraceerde eigenaren van dieren t.o.v. het jaar ervoor 3. Aantal dieren die gechipt zijn in het kader van de chipactie voor de honden en katten van de minima	Dec.	Dec.	Dec.	Dec.	Dec.
Tussentijdse evaluatie dierenwelzijnsbeleid.			Mei		
Evaluatie samenwerking op gebied van sterilisatie/castratie van zwervkatten			Dec.		
Evaluatie dierenwelzijnsbeleid en benoemde actiepunten en opnieuw vaststellen dierenwelzijnsbeleid.					Dec.

14. Communicatie richting raad

De raad middels een raadsinformatiebrief informeren zodra de huidige regelgeving met betrekking tot dierenwelzijn structureel wijzigt.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

P.J. Buijtels.

De Burgemeester,

O. Hoes.

Raadsvoorstel

BIJLAGE

I

VOLGNUMMER

120-2014

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 28 oktober 2014,
organisatieonderdeel BO-Ruimte, no. 2014.40464;

gehoord de commissie Breed Welzijn;

BESLUIT:

de "Nota Dierenwelzijn gemeente Maastricht" vast te stellen, inclusief het gewijzigd protocol ten aanzien van de onderlinge samenwerking.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 25 november 2014.

De Griffier,

De Voorzitter,

Raadsbesluit

Nota Dierenwelzijn Maastricht

Augustus 2014

1. Aanleiding en proces	3
<i>Aanpak</i>	3
2. Wet en regelgeving dierenwelzijn	4
<i>Internationale criteria</i>	4
<i>Welzijnsregels dieren</i>	4
<i>Wet dieren</i>	5
<i>Flora-en faunawet</i>	6
<i>Nieuwe Natuurwet</i>	6
<i>Wet op de Dierenbescherming</i>	6
<i>Burgerlijk wetboek</i>	7
<i>Algemene wet bestuursrecht</i>	7
<i>Gemeentewet</i>	7
3. Dierenwelzijn in de gemeente Maastricht	8
<i>Visie en gemeentelijke rol</i>	8
<i>Doelstelling</i>	8
<i>Uitgangspunten</i>	8
4. Wettelijke taken	9
<i>Besmettelijke dierziekten</i>	9
<i>Destructie dode dieren</i>	9
<i>Zwerfdieren</i>	10
<i>In het wild levende dieren</i>	12
<i>Dieren in Nood</i>	12
<i>Overlastgevende dieren</i>	13
<i>Agressieve dieren</i>	13
5. Samenwerkende partijen	15
<i>Dierenbescherming Limburg</i>	15
<i>Dierenambulance</i>	16
<i>Kinderboerderijen</i>	17
<i>Hertenpark (Stichting dierenpark Maastricht)</i>	18
6. Overige maatregelen	19
<i>Honden</i>	19
<i>Dieren bij een huisuitzetting</i>	19
<i>Dieren in het Rampenplan</i>	19
<i>Schuilstallen</i>	19
<i>Circussen</i>	20
<i>Levende kerststallen</i>	20
<i>Dieren ten behoeve van sport</i>	20
<i>Visserij</i>	21
<i>Folkloristische evenementen</i>	21
<i>Dieren als prijs</i>	21
<i>Jacht, beheer en schadebestrijding</i>	21
7. Rol van de gemeente en samenvatting actiepunten	22
8. Financiën	24
Bronnen	25
Bijlage: Protocol opvang dieren in de gemeente Maastricht	26
<i>Procesbeschrijving Dier in Nood</i>	27
<i>Rapportage en verantwoording</i>	28
Bijlage: Actieplan	29
<i>Gemiddelde tarieven dierenarts in Nederland</i>	30

1. Aanleiding en proces

De belangstelling voor dieren is de laatste decennia sterk veranderd. Waar vroeger dieren vooral gewaardeerd werden om hun praktische nut en hun economische waarde, gaat de aandacht nu ook uit naar morele en emotionele aspecten. De maatschappelijke betrokkenheid bij het lot van dieren is groot. Die betrokkenheid wordt actief uitgedragen, wat zich onder meer uit in de landelijke aandacht voor het thema op zowel maatschappelijk als politiek vlak.

Er is een duidelijke ontwikkeling gaande in de maatschappij naar een meer respectvolle omgang met dieren. Wel hebben mensen nog steeds heel verschillende moralen in de omgang met dieren, wat kan leiden tot waarden die conflicteren (statusconflict).

Ook in Maastricht wordt de maatschappelijke discussie over dierenwelzijn gevoerd en is het onderwerp op de lokale politieke agenda geplaatst. De gemeenteraad van Maastricht heeft in haar vergadering van 24 september 2013 met het indienen van de motie ‘gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid’ het college verzocht om:

1. Vóór de kaderbrief 2014 een integraal gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid aan de gemeenteraad voor te leggen;
2. En bij het formuleren hiervan het huidige gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid, best practises en diverse stakeholders te betrekken.

Om aan de wensen van de raad tegemoet te komen is een proces gestart om te komen tot een gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid dat in de praktijk goed functioneert en voor de burger helder is. Een beleid dat tot stand is gekomen in overleg met de relevante stakeholders.

Dierenwelzijn is een breed begrip dat op verschillende manieren geïnterpreteerd kan worden. Dierenwelzijn gaat over het leven dat dieren hebben en hoe ze verzorgd worden, om het lichamelijke en geestelijke welzijn van dieren. Het uitgangspunt hierbij is dat dieren gevoel hebben. De maatschappelijke betrokkenheid bij dierenwelzijn leidt ook tot veel interactie tussen betrokkenen (stakeholders). Tachtig procent van het dierenwelzijnsbeleid is een taak van de gemeente. Het is dan ook van belang een duidelijk beleid dierenwelzijn te formuleren.

Het doel van deze nota is om inzichtelijk te maken welke kaders er gelden met betrekking tot dierenwelzijn in Maastricht, mogelijke knelpunten aan te geven en hier actiepunten voor op te stellen.

Aanpak

De stappen die genomen zijn om tot deze nota te komen zijn:

1. Inventarisatie huidige wet- en regelgeving
2. Inventarisatie huidig beleid betreffende de uitvoering van de gemeentelijke dierenwelzijnstaak.
3. Raadplegen van het veld door middel van interviews
4. Verdieping in de problematiek en verhoudingen van en tussen partijen
5. In beeld brengen van de mogelijke consequenties van de nieuwe regelgeving

De analyse van deze interviews vormt de basis voor de investering in de verhoudingen tussen de betrokken partijen en partners en het creëren van draagvlak voor de integrale beleidsnota dierenwelzijn van de gemeente Maastricht.

2. Wet en regelgeving dierenwelzijn

Door het houden van dieren en de relatie tussen mensen en dieren kan dierenwelzijn onder druk komen te staan. Dierenwelzijn kan omschreven worden als 'het voldoen aan de behoeftes van dieren en de zorg voor hun fysieke en mentale gezondheid'. Maatschappelijke en ethische invalshoeken zorgen er echter voor dat dierenwelzijn een veelomvattend en complex begrip is. Eén eenduidige wetenschappelijke definitie van 'dierenwelzijn' bestaat niet en in alle definities ontbreekt het aan harde criteria die bepalen wanneer sprake is van een goed dierenwelzijn.

Internationale criteria

Belangrijke en internationaal gedragen criteria als parameters voor een goed dierenwelzijn zijn de vijf vrijheden zoals geformuleerd door Brambell (1965). Vrijheden als de mogelijkheid te kunnen staan, liggen, omdraaien, verzorgen en strekken van ledematen worden hierin benoemd. Deze vrijheden zijn uitgewerkt tot de volgende aspecten van dierenwelzijn en vormen het uitgangspunt voor het Nederlandse en Europese beleid dierenwelzijn:

1. vrij van dorst, honger en ondervoeding;
2. vrij van fysiek en thermaal ongerief;
3. vrij van pijn, verwonding en ziektes;
4. vrij van angst en chronische stress;
5. vrij om natuurlijk gedrag te vertonen.

Daarnaast zijn er nog de volgende randvoorwaarden:

1. De gemeente volgt het rijk en de provincie voor wat betreft de wet- en regelgeving.
2. De wetgever heeft de gemeente duidelijke taken opgelegd. Deze voert de gemeente naar haar beste vermogen uit;
3. Dierenwelzijn heeft twee aspecten: het aspect van het volgen van wet- en regelgeving en het moreelaspect. Wat het laatste betreft bepaalt de gemeente zelf de grenzen van wat zij wel als een gemeentelijke morele taak ziet en wat niet;
4. Voor het vorm geven aan het gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid zijn de vrijwilligersorganisaties van groot belang. Voor hen is een belangrijke rol weggelegd. Zeker in deze tijd van financiële schaarste en het steeds groter wordende belang van de civil society voor onze samenleving.

Deze criteria en voorwaarden bieden belangrijke handvatten in het oordeel over dierenwelzijn. Uitgangspunt blijft dat mensen die dieren houden primair verantwoordelijk zijn voor het welzijn en de gezondheid van deze dieren. Of het nu gaat om dieren die voor gezelschap, hobby of beroepsmatig worden gehouden; een houder moet goed voor zijn dieren zorgen, minimaal voldoen aan wettelijke eisen en zijn dieren houden op een maatschappelijk geaccepteerde manier met het respecteren van de vijf vrijheden.

Welzijnsregels dieren

In Nederland gaan we ervan uit dat dieren een intrinsieke waarde hebben. Dieren hebben een eigenwaarde en gevoel. Dat houdt in dat dieren met respect behandeld moeten worden en dat dieren niet nodeloos in hun welzijn mogen worden benadeeld. Elke eigenaar of houder is daarom verantwoordelijk voor het welzijn en de gezondheid van zijn dieren. Hij moet zich houden aan regels voor huisvesting en verzorging. Dierenmishandeling en verwaarlozing zijn verboden.

Wet dieren

Op 1 januari 2013 is de Wet Dieren gedeeltelijk in werking getreden. De Wet dieren vervangt de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD) en enkele andere wetten en regelingen waarin regels voor dieren zijn vastgelegd. Deze wet is een samenhangend stelsel van regels over alle aspecten op het gebied van het houden van dieren en het voorkomen van dierenmishandeling. Op deze wet is een algemeen maatregel van bestuur (AMvB) gebaseerd: het Besluit houders van dieren met algemene regels voor de verzorging en huisvesting van alle dieren. Uitgangspunt is dat het verboden is dieren onnodig pijn te doen, letsel te veroorzaken, de gezondheid of het welzijn te beschadigen en dieren de nodige zorg te onthouden, te doden of een dier als prijs, gift of beloning uit te reiken.

De Wet dieren is een kaderwet. Dat betekent dat de wet zelf een beperkt aantal regels stelt en daarnaast de mogelijkheid biedt om allerlei zaken over en voor dieren te regelen in Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) en ministeriële regelingen. De wet introduceert een integraal wettelijk kader voor de regels met betrekking tot het gedrag van mensen tegenover dieren en regels ter beheersing van de risico's die (producten van) dieren met zich mee kunnen brengen voor de mens en voor andere dieren.

Met de Wet dieren wordt de intrinsieke waarde van het dier erkend. Onder erkenning van de intrinsieke waarde wordt verstaan erkenning van de eigenwaarde van dieren, zijnde wezens met gevoel. De wet geeft regels die in hoofdzaak gehouden dieren betreffen. Ook worden dieren beschermd die niet worden gehouden (in het wild levende dieren), in het bijzonder door het verbod op dierenmishandeling en door de plicht om hulpbehoevende dieren zorg te verlenen.

De Wet dieren is een nieuw wettelijk kader ter vereenvoudiging, vernieuwing en verbetering van de bestaande wetten. De Wet Dieren is een bundeling van de volgende wetten:

- de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (waaronder de regels met betrekking tot destructie);
- de Diergeneesmiddelenwet;
- de Wet op de dierenbescherming;
- de Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde 1990;
- de Kaderwet diervoeders.

Deze wetten komen fasegewijs te vervallen. De GWWD en de regelingen die daarbij horen blijven van kracht zolang deze niet via de Wet dieren zijn overgenomen. Met de invoering van de Wet Dieren dient ook het stelsel van uitvoeringsregelgeving opnieuw moet worden vormgegeven. De Wet dieren gaat in fasen in.

Op 1 januari 2013 is al een deel van de Wet dieren in werking getreden:

- Besluit en Regeling diergeneesmiddelen
- Besluit en Regeling diervoeders
- Besluit en Regeling dierlijke producten
- Besluit en Regeling handhaving en overige zaken Wet dieren

De verwachting is dat de volgende onderdelen per 1 juli 2014 in werking treden:

- Het Besluit en de Regeling houders van dieren. Hierin staan algemene regels voor het houden en verzorgen van alle dieren. Ook de specifieke regels voor het houden van productiedieren, worden hier in opgenomen. Zoals het Varkensbesluit, Vleeskuikenbesluit en het Kalverenbesluit.
- Het Besluit en de Regeling gezelschapsdieren Hierin staan de regels voor bedrijfsmatige opvang, verkoop en fokken van gezelschapsdieren. Deze vervangen het Honden- en kattenbesluit. De regels gaan straks gelden voor alle gezelschapsdieren.
- Het Besluit en de regeling diergeneeskundigen.
- Positieflijst; Niet alle dieren zijn geschikt om in huis te houden. Honden, katten en konijnen bijvoorbeeld wel maar bij de meer exotische dieren is dat niet altijd het geval. Bijvoorbeeld

omdat het schadelijk is voor het dier of voor de omgeving. Daarom zijn er onderzoeken gedaan naar deze (huis)dieren. Op basis van deze onderzoeken is een lijst gemaakt van dieren die als huisdier gehouden mogen worden. Die lijst heet de positieflijst en gaat voor iedereen gelden.

- Sinds 1 april 2013 geldt er een chip-en registratieverplichting voor honden. Iedere hond die er in Nederland bij komt, moet een chip hebben en geregistreerd worden bij één van de daarvoor aangewezen databanken. Reden voor de plicht tot het chippen van honden is de aanpak van malafide en illegale hondenhandel. Het chippen van katten is in Nederland niet verplicht, omdat het probleem van malafide handel en misstanden bij het fokken van katten veel minder speelt en omdat het registreren van katten niet of in onvoldoende mate bijdraagt aan het verminderen van het stijgend aantal zwervkatten.

Indien men vermoedt dat het huisdier gechipt is zullen veel mensen, na het vinden van een dier, bij een dierenartsenpraktijk vragen de chip te lezen. Vanuit hun beroepsethiek zouden de dierenartsen mee moeten werken aan het uitlezen van chips en het verlenen van eerste hulp aan gevonden dieren.

Flora-en faunawet

Naast de Wet Dieren is de Flora- en faunawet van belang. De Flora- en faunawet is in 2002 in werking getreden. Deze wet biedt samen met de Natuurbeschermingswet 1998 het belangrijkste kader voor de bescherming van in het wild levende dieren.

De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten-en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

Nieuwe Natuurwet

Op 18 juni is de nieuwe natuurwet: 'Verbinding tussen natuur en samenleving' ter behandeling naar de Tweede Kamer gestuurd. Deze wet beoogt wetgeving met betrekking tot natuurbescherming te harmoniseren, bundelen en vereenvoudigen. Deze nieuwe wet is bundeling van de Flora-faunawet, de natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Uitgangspunt is een goede bescherming van de biodiversiteit in Nederland zonder de lasten te verhogen.

In de nieuwe natuurwet wordt de intrinsieke waarde van de natuur uitgangspunt. Naast de intrinsieke waarde heeft de natuur ook een economische waarde. De nieuwe wet moet zorgen voor een breed draagvlak voor natuur in Nederland, met een goede bescherming van de biodiversiteit en tegelijkertijd ruimte om te ondernemen. Centrale stelling in de natuurvisie is: natuur en economie profiteren van elkaar. Rijk, provincies en andere overheden staan gezamenlijk voor de taak om de maatschappelijke betekenis van natuur te vergroten. Een gezonde natuur voor mensen, planten en dieren.

Met het wetsvoorstel krijgen provincies de wettelijke plicht hun natuurbeleid vast te leggen. Daarnaast kunnen de provincies zelf gebieden aanwijzen die belangrijk zijn voor de natuur in die provincie.

Waar de rol van de Rijksoverheid voor dierenwelzijn vooral ligt in wetgeving, ligt die van de gemeente meer in de voorwaarde scheppende sfeer (ondersteuning regionale asielen, dierenambulance en andere dierenwelzijnsorganisaties).

Wet op de Dierenbescherming

De Wet op de dierenbescherming, die in 1961 in werking is getreden, is nog van kracht, maar biedt slechts nog een basis voor het Besluit inzake het houden van een waak-of heemhond en voor de bepalingen van het Dierentuinenbesluit dat ziet op de bevordering van de instandhouding van diersoorten.

Burgerlijk wetboek

In boek 5, artikel 5, lid 1-4 van het Burgerlijk wetboek wordt gesteld dat iedereen een dier in nood hulp moet bieden. In boek 5, artikel 8, lid 3 staat een verplichting omschreven voor gemeenten om een gevonden dier, waarvan aangifte is gedaan bij de gemeente, minimaal twee weken te bewaren en te verzorgen. Voor wilde dieren geldt geen bewaarplicht, omdat de Flora- en faunawet met name is gericht op behoud van populaties van in het wild levende soorten.

Algemene wet bestuursrecht

Op basis van de Algemene wet bestuursrecht artikel 5:29 en 5:30 is de gemeente verplicht bij huisontruimingen een 'opslagtermijn' van aanwezige goederen van maximaal 13 weken te verzorgen. Ook dieren worden in het kader van deze wet als "goed" beschouwd. Gedurende 13 weken dient de gemeente zorg te dragen voor opvang van de dieren op een daartoe geschikte locatie. De kosten voor opvang komen voor rekening van de opdrachtgever van de ontruiming.

Gemeentewet

In hoofdstuk XI Artikel 172, lid 3 van de gemeentewet wordt gesteld dat de burgemeester bevoegd is bij verstoring van de openbare orde of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de bevelen te geven die noodzakelijk te achten zijn voor de handhaving van de openbare orde. Hierbij kan sprake zijn van verstoring van de openbare orde als gevolg van bijvoorbeeld bijtincidenten.

3. Dierenwelzijn in de gemeente Maastricht

Visie en gemeentelijke rol

Deze nota Dierenwelzijn is opgesteld vanuit de overtuiging dat dieren een wezenlijk onderdeel zijn van onze samenleving. Niet alleen bezitten veel inwoners van Maastricht een gezelschapsdier, in de vrije natuur leven eveneens veel dieren die allemaal recht hebben op zorg en bescherming.

In Maastricht gaan wij uit van de verantwoordelijkheid van de dierenbezitter. Dit betekent dat in de eerste plaats de eigenaar van een dier verantwoordelijk is voor zowel de gezondheid als het welzijn van het dier. Als dit om bepaalde redenen niet kan of lukt, dan hebben wij als samenleving in het geheel, en als gemeente in het bijzonder, een verantwoordelijkheid.

Doelstelling

De gemeente Maastricht stelt tot doel om het welzijn van dieren binnen de gemeentegrenzen te borgen.

Uitgangspunten

Het uitvoeren van wettelijke taken

- De wettelijke taken die de gemeente op het gebied van dierenwelzijn heeft, vormen de basis van wat we kunnen doen om het welzijn van dieren binnen de gemeentegrenzen te borgen.
- Het uitvoeren van aanvullend beleid binnen de bestaande (financiële) kaders

Hoewel de wettelijke taken de basis vormen, zijn er onderwerpen waarbij dieren betrokken zijn, waar de gemeente geen wettelijke verplichting voor heeft, maar die we voor de volledigheid toch willen benoemen. Het gaat hierbij om onderwerpen waar de gemeente vanuit een andere invalshoek dan dierenwelzijn beleid voor ontwikkelt en uitvoert, maar waar dierenwelzijn gerelateerd aan is. Gezien de omvangrijke opgaven waar de gemeente Maastricht voor staat, vindt uitvoering van aanvullend beleid binnen de bestaande financiële kaders plaats. Het is hiermee niet haalbaar om bovenstaande visie en doelstelling volledig in de praktijk te vertalen. In deze nota beperken wij ons tot die aspecten van dierenwelzijn die onder verantwoordelijkheid van de gemeente vallen.

4. Wettelijke taken

De gemeente heeft op grond van landelijke wet- en regelgeving een aantal taken die betrekking hebben op dieren en hun welzijn. In dit hoofdstuk wordt per taak beschreven hoe wij invulling aan de uitvoering geven. Tot het uitvoeren deze taken zijn wij wettelijk verplicht.

Besmettelijke dierziekten

Wettelijke taak

De burgemeester heeft volgens de Wet Dieren de wettelijke taak om:

- Kennisgeving van een besmettelijke dierziekte onmiddellijk door te geven aan de verantwoordelijke minister;
- De door de minister nodig geachte maatregelen om de dierziekte te bestrijden zo spoedig mogelijk te nemen;
- Medewerking te verlenen bij het plaatsen en verwijderen van waarschuwborden en kentekenen en bij het ter beschikking stellen van ontsmettingsmiddelen;
- Een bevel uit te vaardigen dat dieren moeten worden vastgelegd of opgesloten.

Uitvoering

De sector Infectieziekten en Milieu van de GGD Zuid-Limburg is alert op het voorkomen, opsporen en bestrijden van infectieziekten door middel van registratie van infectiegevallen, suveillance en bron- en contactonderzoek. Daar waar infectieziekten worden geconstateerd die overgedragen kunnen worden door dieren, spoort de sector in samenwerking met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) de bron op om verdere verspreiding tegen te gaan. Zodra deze gevonden is, voert de NVWA de daadwerkelijke bestrijding (zoals het ruimen van dieren) uit. De gemeente verleent hierbij waar mogelijk haar medewerking.

Financiering

De financiering van deze taak is verwerkt in de gemeentelijk bijdrage per inwoner aan de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg en is opgenomen in de begroting.

Destructie dode dieren

Wettelijke taak

De gemeente is volgens de Wet Dieren verplicht om een regeling te treffen ten aanzien van kadavers van (huis)dieren in de openbare ruimte.

Uitvoering

Gemeente Maastricht heeft een overeenkomst gesloten met de Dierenambulance Limburg Zuid, waarin is vastgelegd dat de dierenambulance dode dieren verwijdert uit de openbare ruimte, vervoert, minimaal twee weken opslaat en vervolgens aanbiedt ter destructie. De dode dieren worden door de dierenambulance gecontroleerd op een chip, zodat de eigenaar indien mogelijk op de hoogte wordt gebracht.

Financiering

Dierenambulance Limburg Zuid ontvangt van de gemeente een jaarlijks bedrag op basis van de overeenkomst.

Zwerfdieren

Wettelijke taak

Naast de zorgplicht die voor iedereen geldt is de gemeente volgens het Burgerlijk Wetboek (boek 5, artikel 8 lid 3) verplicht om een gevonden dier¹ minimaal twee weken op te vangen en te verzorgen. Als de eigenaar van het gevonden dieren zich niet binnen twee weken meldt, is de gemeente bevoegd om het dier in eigendom over te dragen aan een ander. Mocht dit uitgesloten zijn, dan is de burgemeester bevoegd om het dier te laten afmaken. Van de bewaartermijn van twee weken mag worden afgeweken als het dier slechts met onevenredig hoge kosten kan worden bewaard, of afmaking om geneeskundige redenen vereist is. De bewaarplicht geldt voor alle dieren die binnen de gemeentegrenzen gevonden worden en vermoedelijk een eigenaar hebben (gehad).

Uitvoering

De gemeente heeft ten aanzien van honden en katten voor de periode 2012-2037 een overeenkomst gesloten met de Dierenbescherming Limburg, waarin is vastgelegd dat de gemeente gevonden katten en honden formeel aan het Dierenwelzijnscentrum Limburg van de Dierenbescherming Limburg overdraagt. Het Dierenwelzijnscentrum Limburg bewaart en verzorgt de gevonden katten en honden en zoekt hiervoor een nieuwe eigenaar.

Voor de overige gezelschapsdieren heeft de gemeente een sinds 2006 een overeenkomst gesloten met de Dierenambulance Limburg Zuid (raadsbesluit september 2005).

Chip- en registratieverplichting

Sinds 1 april 2013 is in Nederland een chip- en registratieverplichting voor honden ingevoerd. Elke hond die er vanaf die datum in Nederland bijkomt, moet een chip hebben en geregistreerd worden bij een van de daarvoor aangewezen databanken. Bovendien is de eigenaar verplicht de registratie up-to-date te houden. Voor katten geldt deze verplichting (nog) niet. Het is van groot belang om ook katten te laten chippen.

De gemeente heeft een zorgplicht om gevonden dieren (die vermoedelijk een eigenaar hebben gehad), minimaal twee weken te bewaren en te verzorgen. Het is voor de gemeente financieel gezien van belang dat de gevonden huisdieren zo snel mogelijk teruggaan naar de (nieuwe) eigenaar. Dit gaat sneller als het huisdier is voorzien van een identificatienummer.

Elk jaar organiseert het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren (LICG) in juni de Chipmaand. Voor de maand juni is bewust gekozen omdat deze maand voorafgaat aan de vakantieperiode, en juist in deze periode blijken de meeste eigenaren hun huisdier als vermist op te geven. Veel dierenartsen hebben in die maand een actietarief voor het chippen van dieren.

Het LICG adviseert huisdiereigenaren dan ook om nog voor de zomervakantie hun huisdier te laten chippen en registreren, of bij een al geregistreerd dier te controleren of de registratie nog actueel is. Want ook als een huisdier wel geregistreerd is, wordt er vaak niet aan gedacht om aan de databank een telefoonnummer- of adreswijziging door te geven. Bij het vermist raken van een dier heeft de vinder niets aan een chipnummer zonder de daaraan gekoppelde juiste gegevens van de eigenaar.

Om eigenaren te stimuleren hun hond of kat te laten chippen en te registreren is het aan te bevelen om samen met de dierenorganisaties en dierenartsen deze chipactie te promoten. Daarnaast is het raadzaam om een speciale actie voor de minima op te starten. Honden en katten van huishoudens met een minimum inkomen worden (op vertoon van een stadspas of ander bewijs dat men tot de doelgroep van minima behoort) kosteloos gechipt en geregistreerd bij deelnemende organisaties aan deze actie.

Om opsporing van de eigenaar van een zwervend huisdieren te vergemakkelijken, wordt aanbevolen het chippen van alle gewervelde huisdieren verplicht te stellen in de APV. Handhaving van een

¹ Een gevonden dier is een dier dat de eigenaar verloren heeft. Dieren die zich slecht voor een ogenblik verwijderd hebben van de eigenaar of zijn erf zijn geen gevonden dieren. Deze dieren blijven eigendom van de eigenaar, behalve bij verjaring.

dergelijke maatregel is een punt van aandacht want het verplicht stellen van chippen in de APV kan enkel gehandhaafd worden indien het dier zich op de “Openbare weg” bevindt. Voor dieren die het huis of erf niet verlaten zal bekeken moeten of chippen juridisch afdwingbaar is. Het chippen van huisdieren kan bovendien om biologische redenen alleen bij gewervelde dieren en heeft alleen zin als er sprake is van chippen bij een erkende instantie, bijvoorbeeld de dierenarts.

Bijkomend voordeel is een belangrijke besparing op de wettelijk verplichte asioldagen indien de geregistreerde eigenaar achterhaald kan worden. Kortom een met chip geregistreerde hond, kat of ander huisdier geeft bij inlevering in het asiel belangrijke besparing en voordelen:

- voor de eigenaar omdat die snel gevonden is;
- vanuit het welzijn van het dier omdat het sneller terug bij zijn baasje is.

De gemeente kan ook helpen bij de voorlichting met betrekking tot het terugvinden van huisdieren. In de gemeentegids en op internet kunnen tips gegeven worden hoe te handelen bij het weggelopen van een huisdier en kan het telefoonnummer worden vermeld van de meldpunten voor vermiste huisdieren. Het is aan te bevelen een centraal nummer in te stellen waar alle vermiste huisdieren kunnen worden gemeld. Dit voorkomt dat langs elkaar heen gewerkt wordt.

Voorstel

- Stimuleringsbijdrage voor het chippen van honden via de hondenbelasting → verschillende tarieven hanteren voor hondenbelasting → gechipt ja / nee
- Onderzoeken om verplichting tot het chippen van gewervelde huisdieren op te nemen in de APV.
- In samenspraak met de dierenartsen en dierenorganisaties voor de duur van vier jaar een chipactie voor de minima starten. De gemeente stelt hiervoor vier jaar lang een bedrag van € 12.000,- beschikbaar. De deelnemende organisaties voeren het chippen en registreren uit voor het gereduceerde tarief van € 15,- per dier. Voor het bedrag van € 12.000,- kunnen jaarlijks 800 dieren gechipt en geregistreerd worden. Hierdoor neemt het aantal niet te traceren eigenaren ieder jaar af waardoor op termijn de kosten voor de opvang voor de gemeente zullen dalen.

Financiering

Dierenbescherming Limburg en de Dierenambulance Limburg Zuid ontvangen de gemeente een jaarlijks bedrag op basis van de overeenkomst.

De financiering van de chipactie voor de minima zijnde € 12.000,- kan ten laste worden gebracht van de post Dierenwelzijn (570141003) Programma 14.

Wat gaan we extra doen?

1. Informatie opnemen op de website van de gemeente en middels halfjaarlijkse publicatie in de huis aan huisbladen over hoe te handelen bij een weggelopen huisdier, met daarbij de contactgegevens van de instanties, om er aan bij te dragen dat zoekgeraakte dieren zo snel mogelijk teruggaan naar de eigenaar.
2. Informatie opnemen op de website van de gemeente over de wettelijke verplichting (sinds 1 april 2013) om honden te chippen en te registreren, zodat weggelopen honden zo snel mogelijk terug gaan naar de eigenaar.
3. Een handleiding opstellen voor het klantcontactcentrum van de gemeente, waarin staat uitgewerkt wat te doen als er een melding binnenkomt van een zwerfdier.
4. In samenwerking met dierenorganisaties en dierenartsen het chippen van dieren promoten.
5. Een speciale chipactie voor de minima op starten.

In het wild levende dieren

Wettelijke taak

De gemeente is volgens de Flora- en Faunawet verplicht om bij het voorbereiden of uitvoeren van ruimtelijke ingrepen te voorkomen dat dieren opzettelijk worden verontrust of gedood; de zogenaamde zorgplicht. De Flora- en faunawet bevat een lijst van beschermde planten- en diersoorten. Voor deze beschermde soorten geldt dat de gemeente geen ontheffing voor of vrijstelling van de zorgplicht mag verlenen.

Uitvoering

- Gemeente Maastricht werkt bij het uitvoeren van werkzaamheden in de groene buitenruimte volgens de gedragscode bestendig beheer en werkprotocollen voor soorten die volgens de Flora- en faunawet extra bescherming nodig hebben. De gedragscode beschrijft gedragsregels om schade aan beschermde planten- en diersoorten te voorkomen. In de werkprotocollen staat beschreven welke preventieve maatregelen genomen moeten worden bij verschillende werkzaamheden.
- De gemeente Maastricht onderzoekt bij het maken van een bestemmingsplan of het leefgebied van de beschermde diersoorten door het voorgenomen plan wordt aangetast. Als blijkt dat hier sprake van is, wordt naar alternatieven gezocht.
- De gemeente Maastricht gebruikt ter bestrijding van onkruid in plantsoenen in principe geen chemische middelen maar middelen die onschadelijk zijn voor dieren.
- Het ecologisch beheer van de natuurgebieden wordt uitbesteed aan het CNME, Centrum voor Natuur en Milieu Educatie. Deze gebieden geven een thuis aan verschillende soorten insecten, die op hun beurt insectenetende dieren, zoals vogels en egels, trekken. Uniek in Nederland is de muurhagedis die in de Hoge en Lage Fronten gehuisvest is.

Dieren in Nood

Wettelijke taak

De gemeente is volgens de Wet Dieren en de Flora- en faunawet verplicht om hulpbehoevende dieren de nodige zorg te verlenen. Deze bepaling geldt zowel voor gehouden als in het wild levende dieren. Het betreft hier geen specifieke gemeentelijke taak, maar een algemene zorgplicht die voor iedereen geldt. De gemeente is verantwoordelijk voor het scheppen van voorwaarden waardoor zieke of gewonde dieren tijdig en professioneel kunnen worden opgevangen en verzorgd.

Niet iedereen zal bekend zijn met de hiertoe te ondernemen stappen: het is wenselijk hier een protocol voor op te stellen en burgers hierop te attenderen. Eén van de eerste stappen in de handelwijze bij een levend gevonden dier in nood is het achterhalen van de eigenaar. Hierbij speelt de registratie van de Stichting Amivedi, een landelijke vrijwilligersorganisatie die zorgt voor een kosteloze registratie van vermiste en gevonden huisdieren in Nederland, een belangrijke rol. In veel gevallen is de eigenaar van een gevonden dier echter niet meteen bekend.

De gemeente is volgens de Wet Veiligheidsregio's verplicht om in het gemeentelijk crisisbeheersingsplan² aandacht te besteden aan de verplaatsing, opvang en verzorging van dieren.

Uitvoering

De gemeente Maastricht ziet het vervoer van zieke of gewonde gevonden dieren, dus ook in het wild levende dieren, naar dierenarts en/of opvang als haar taak en ondersteunt het werk van de Dierenambulance Limburg Zuid financieel.

Om te voorkomen dat er langs elkaar heen gewerkt wordt indien een dier in nood is en het dier niet onnodig langer te laten lijden is een protocol samenwerking opgesteld (zie bijlage). Dit protocol voorziet eveneens in een noodfonds voor dieren in nood. Indien een dier (zwaar) gewond is het ondierlijk en onmenselijk (voor de vinder) om het dier door bureaucratische

² In een crisisbeheersingsplan zijn de maatregelen uitgewerkt die in geval van een ramp genomen moeten worden.

redenen langer te laten lijden terwijl de dichtstbijzijnde dierenarts het dier kan stabiliseren. De vinder van een hulpbehoevend dier kan de dierenpolitie - 144 Red een Dier - bellen. Die schakelt de vervolgens de juiste organisatie in voor medische behandeling en vervoer naar een opvangcentrum.

De gemeente Maastricht heeft in haar crisisbeheersingsplan maatregelen opgenomen ten aanzien van dieren in geval van een ramp of calamiteit. Het draaiboek ziet toe op verplaatsing, opvang, verzorging en registratie van deze dieren voor de periode dat zij nog niet naar huis kunnen terugkeren.

Voorstel

In samenspraak met de dierenartsen in Maastricht in een noodfonds voorzien zodat zonder bureaucratie aan dieren eerste hulp verleend kan worden zodat het dier niet onnodig langer hoeft te lijden.

Financiering

Dierenambulance Limburg Zuid ontvangt van de gemeente een jaarlijks bedrag op basis van de overeenkomst.

Daarnaast wordt voorgesteld in 2014 een bedrag van € 4.000,- in het noodfonds te storten welke ten laste kan worden gebracht van de post Dierenwelzijn (570141003) Programma 14. Voorgesteld wordt het bedrag dat gespaard door het traceren van meer eigenaren en dus minder opvang in de jaren 2015-2018 te storten in het noodfonds.

Overlastgevende dieren

Wettelijke taak

De gemeente heeft volgens de Flora- en fauna wet een verantwoordelijkheid voor alle dieren die binnen de gemeentegrenzen leven. Als de gemeente met klachten wordt geconfronteerd over overlast door dieren wordt van haar verwacht dat zij maatregelen neemt om de (vermeende) overlast te bestrijden, die bij het dier het minste leed veroorzaken.

Uitvoering

Gemeente Maastricht zet bij het bestrijden van ratten, muizen, kakkerlakken en wespen³ een gespecialiseerd bedrijf in. Bij de bestrijding worden middelen gebruikt die het lijden van de dieren tot een minimum beperken. Bij overlast van bijen verwijst de gemeente de inwoners door naar de imkers, die de bijenvolkjes komen ophalen.

Bij overlast van overige dieren neemt de gemeente tijdig contact op met de Dierenbescherming om vervolgens gezamenlijk naar een oplossing te zoeken die bij de dieren het minste leed veroorzaakt.

Agressieve dieren

Wettelijke taak

De burgemeester is volgens de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren bevoegd om dieren, die door de verantwoordelijk minister zijn aangewezen als dieren die een gevaar kunnen opleveren voor de veiligheid van mens of dier, naar een door hem aangewezen plaats te laten vervoeren en aldaar te laten doden. De burgemeester legt een maatregel tot het doden van het dier ten uitvoer, als de houder van het dier, binnen zes weken nadat de beschikking bekend is gemaakt, geen verzoek heeft ingediend waarop toewijzend is beslist.

De burgemeester heeft volgens de Gemeentewet de bevoegdheid om bij verstoring van de openbare orde door agressief gedrag van een hond, deze in beslag te nemen. In beslag genomen honden ondergaan een test die wordt afgenomen door gedragsdeskundigen. Als uit de test blijkt dat de hond abnormaal agressief is, zal hij gedood worden.

³ Wespen worden alleen op de openbare grond door de gemeente bestreden.

Uitvoering

De gemeente Maastricht heeft een overeenkomst gesloten met de Dierenbescherming / Dierenambulance Limburg Zuid waarin is vastgelegd dat de dierenambulance agressieve dieren ter plekke ophaalt. Indien voor het vangen van een dier gebruik moet worden gemaakt van een verdovingsmiddel zal de Dierenambulance een beroep doen op de dierenpolitie.

Financiering

Dierenambulance Limburg Zuid en Dierenbescherming Limburg ontvangen van de gemeente een jaarlijks bedrag op basis van de overeenkomst.

Wat gaan we extra doen?

1. Informatie opnemen op de website van de gemeente over hoe te handelen na een beet van een hond.
2. Een link plaatsen op de website van de gemeente naar de website van de Dierenbescherming waar informatie gelezen kan worden over onder meer het belang van een hondencursus (ter preventie van agressieve dieren).

5. Samenwerkende partijen

Dierenbescherming Limburg

Indien een dier wordt gevonden dat wel een vermoedelijke eigenaar heeft, die echter niet getraceerd kan worden, heeft de gemeente op grond van het Burgerlijk Wetboek de verplichting om gedurende 14 dagen voor de opvang van het dier te zorgen. Hiertoe heeft de gemeente van 2012-2037 een overeenkomst afgesloten met de Dierenbescherming Limburg. Door het aangaan van deze samenwerkingsovereenkomst worden de werkzaamheden die uit de verplichting voortvloeien uitbesteed aan de Stichting Dierenbescherming, die het Dierenbeschermingscentrum te Born exploiteert. De opvang richt zich op de opvang van honden en katten met een vermoedelijke eigenaar gedurende de eerste twee weken na vondst daarvan, in het Dierenwelzijnscentrum Limburg in Born. De opvang betreft geen bedrijfsmatig gehouden dieren. Na 14 dagen wordt het gevonden dier, waarvan de eigenaar (nog) niet gevonden is, in eigendom overgedragen aan de dierenbescherming. De dierenbescherming neemt op dat moment ook de verantwoording met betrekking tot de zorg voor het dier over en probeert het dier te herplaatsen. Naast opvang van dieren omvat de samenwerkingsovereenkomst ook het operationeel houden van een meldpunt dat altijd bereikbaar is voor burgers en instanties om zwerfdieren aan te melden. Ook het ter beschikking houden van een dierenambulance die permanent inzetbaar is voor het vervoer van dieren zijnde honden en katten behoort tot de taken die de dierenbescherming voor de gemeente waarneemt.

De gemeente betaalt in jaarlijks voor deze dienstverlening een vast bedrag per inwoner € 54.816,-- (€0,45 per inwoner/jaar) en de variabele kosten à € 74,68 per opgevangen dier. De benodigde middelen zijn, tot een maximum van 300 dieren per jaar, opgenomen in de begroting.

Op dit moment is nog niet inzichtelijk hoeveel dieren uit Maastricht jaarlijks worden opgevangen in het Dierenwelzijnscentrum Limburg. In de praktijk blijkt echter dat er jaarlijks meer dieren worden opgevangen/gefactureerd dan in de begroting is opgenomen. In de samenwerkingsovereenkomst (2002) is opgenomen dat registratie per gemeente inzichtelijk dient te zijn waaruit blijkt;

- welke dieren in bewaring zijn genomen
- de tijdsduur van bewaring
- de kosten van bewaring
- of de eigenaar zijn dier heeft opgeëist en of hij of zij de kosten van bewaring en verzorging vergoed heeft,
- dat het aangiftebewijs is overgelegd

Verwilderde katten

De slechte leefomstandigheden en een tekort aan gezond voedsel leiden bij de katten tot ondervoeding en ziekte. Ook veroorzaken deze dieren overlast in de vorm van geluid en bijvoorbeeld het openhalen van vuilnis.

Een structurele oplossing voor het probleem van zwerfkatten, in die zin dat het probleem beheersbaar wordt, is het wegvangen, steriliseren of castreren en vervolgens weer terugplaatsen. De katten verdedigen hun territorium, waardoor er geen nieuwe (niet gesteriliseerde of gecastreerde katten) voor in de plaats komen. Overlast door geluid neemt na de genoemde ingrepen af en door de beperking van de over populatie verminderen ook de overige vormen van overlast.

Met de Dierenbescherming Limburg is een samenwerking aan gegaan ten behoeve van het afvangen en steriliseren/castreren van zwerfkatten. Bij klachten over zwerfkatten kan in dat geval de Dierenbescherming ingeschakeld worden. Zij beoordeelt de omvang van het probleem door een veldinspectie en zet vangacties op. Per sterilisatie of castratie wordt € 38,50,- in rekening gebracht. Het is vooraf niet goed mogelijk om de voor sterilisatie/castratie van zwerfkatten te maken kosten exact in te schatten, mogelijk is er in een jaar zelfs geen overlast.

Actiepunt

Bekendmaken van deze samenwerking op gebied van sterilisatie/castratie van zwerfkatten via de gemeentelijke internetsite en een halfjaarlijkse publicatie in de huis aan huisbladen.
Eind 2016 evalueren van deze samenwerking.

Dierenambulance

Werkzaamheden van de dierenambulance bestaan onder andere uit het vervoeren van gewonde en zieke dieren naar de dierenarts, het ophalen en onderbrengen van zwerfdieren, het ophalen van kadavers en het vervoer van dode dieren naar een crematorium of begraafplaats. Ook kunnen (oudere of gehandicapte) inwoners van de gemeente een beroep op de ambulance doen voor het vervoer van hun huisdier naar de dierenarts. De Stichting Dierenambulance Limburg Zuid komt voort uit een particulier initiatief en is aangesloten bij de Federatie Dierenambulances Nederland (FDN). Aansluiting bij de FDN betekent dat de ambulancedienst voldoet aan de voorschriften die door de FDN zijn opgesteld. Dit houdt onder andere in dat de ambulance 24 uur per dag beschikbaar is, uitrijdt voor alle dieren en dat er tussen ambulancediensten afspraken zijn gemaakt over het werkgebied.

De wettelijke taak van de gemeente bestaat uit het twee weken bewaren en verzorgen van gevonden dieren (Burgerlijk Wetboek: boek 5 art.8 lid 3). In de wet wordt niet gesproken over het vervoer van het gevonden dier naar een opvang. Als het gevonden dier dood is, is het een taak van de gemeente om het dier op te ruimen. Dit uit oogpunt van de openbare orde en volksgezondheid (destructietaak). In het verlengde hiervan is het logisch dat als het dier rondzwerft of gewond is, de gemeente ook de zorg voor het vervoer naar een dierenarts of een opvang op zich neemt. Deze interpretatie maakt vervoer wel een wettelijke taak, voortvloeiend uit de bewaarplicht van de gemeente. Hoewel vervoer naar de letter van de wet geen gemeentelijke taak is, kan een gemeente het dus wel als zodanig interpreteren en dit financieel ondersteunen.

De gemeente Maastricht heeft de opvangverplichting van zwerfdieren niet zijnde hond of kat ondergebracht bij Stichting Dierenambulance Limburg Zuid. De dierenambulance krijgt een vergoeding per dier voor de opvang en het vervoer. Jaarlijks wordt gekeken welk aantal op te vangen dieren verwacht kan worden en indien het aantal opgevangen dieren vanuit Maastricht in werkelijkheid hoger of lager is dan, zal dit worden verrekend bij de definitieve vaststelling van de subsidie (waarbij een bandbreedte van 25% geldt). Subsidieverstrekking geschiedt onder de voorwaarden dat de dierenambulance een netwerk in stand houdt waarin zwerfdieren worden opgevangen en verzorgd, en dat er jaarlijks een financieel en inhoudelijk jaarverslag overhandigd wordt.

De Dierenambulance Limburg Zuid verzorgt de volledige kadaververwerking voor de gemeente Maastricht. Particulieren en dierenartsen met dode (huis)dieren kunnen terecht op de Francois de Vijestraat 9 (nabij Noorderbrug) in Maastricht. Daarnaast handelt de Dierenambulance Zuid-Limburg alle meldingen van dode dieren op de openbare weg af. Deze dode dieren, meestal huisdieren, blijven twee weken in een koeling beschikbaar tot een eigenaar zich meldt. Zo niet dan worden de kadavers afgevoerd.

In de begroting is een bedrag gereserveerd voor de opvang en vervoer van maximaal 200 dieren niet zijnde hond of kat. € 45,- voor de opvang en verzorging en € 10,- voor het vervoer. Ook hier blijkt dat het aantal dieren dat door de dierenambulance opgevangen wordt hoger ligt dan begroot (277 dieren in 2012).

Kinderboerderijen

Maastricht kent vijf kinderboerderijen verspreid over de stad met ieder zijn specifieke kenmerken. Een kinderboerderij is een locatie die, net zoals andere bedrijven, aan wettelijke voorschriften moet voldoen. De kinderboerderijen zijn aangesloten bij de “vereniging Samenwerkende Kinderboerderijen Nederland” (vSKBN). De kinderboerderijen kunnen hier terecht voor ondersteuning en vragen over ondermeer dierenwelzijn. De vSKBN heeft een checklist opgesteld, aan de hand waarvan de kinderboerderijen kunnen nagaan of zij aan alle relevante wet- en regelgeving op het gebied van dierenwelzijn voldoen. Zo moeten bijvoorbeeld zieke dieren in quarantaine geplaatst worden en moeten dieren de mogelijkheid hebben om zich af te zonderen. De gemeente ondersteunt de kinderboerderijen met een jaarlijkse subsidie.

Er is een samenwerkingsverband tussen het Centrum voor Natuur en Milieueducatie (CNME) en verschillende organisaties die in Maastricht met en voor dieren werken. Het CNME Maastricht en regio is een Publiek Privaat samenwerkingsverband van particuliere natuur- en milieuorganisaties en gemeentelijke diensten. Samenwerkingspartners zijn de kinderboerderijen in Maastricht, Dierenpark Maastricht, de Dierenambulance en Stichting Dier in Nood. Kinderboerderij Pietersheim in Lanaken in België maakt eveneens deel uit van die samenwerking. De samenwerking omvat overleg, vervoer, uitwisseling dieren en materialen, ontwikkelen educatieve activiteiten en informatiemateriaal en het bepalen van standpunten op het gebied van het houden van dieren. De kracht van de samenwerking is de onderlinge samenhang van beleid, voorlichting, informatie, educatie, zorg, recreatie en opleiding en training.

Het sociale contact en de laagdrempelige sfeer op kinderboerderijen blijken een belangrijke drijfveer te zijn om zich als vrijwilliger in te zetten. Kinderboerderijen bieden een veilige omgeving voor therapeutische stageplekken. Op de meeste locaties waar met dieren wordt gewerkt, zijn vrijwilligers werkzaam. Het CNME, de kinderboerderijen, de dierenambulance en het asiel bieden mogelijkheden voor taakstraffen, reïntegratie-trajekten, vrijwilligerswerk en maatschappelijke stages. Vrijwilligerswerk is een belangrijk instrument om mensen van alle leeftijden te betrekken bij het werk en het draagvlak te vergroten. Daarnaast biedt het mensen een zinvolle tijdsbesteding.

Boerderij Daalhoeve

Boerderij Daalhoeve is een van de zeven prijswinnaars van het project Stadsgoud van de Maastrichtse Elisabeth Strouvenstichting. Het project “Samen gezond eten” van Boerderij Daalhoeve is gehonoreerd met een geldbedrag van € 10.800,-.

In 'Samen gezond eten op Daalhoeve' wil Boerderij Daalhoeve een gratis maaltijd serveren aan mensen in de buurt die vanwege armoede of eenzaamheid in een isolement verkeren. Met het project 'van zaadje naar karbonaadje' wordt de verbinding gelegd naar gezond eten. Op Daalhoeve worden onder meer eigen varkens gehouden, waarvan het vlees terecht komt in de boerderijwinkel en straks op het bord bij 'Samen gezond eten op Daalhoeve'. In de boerderijwinkel worden zowel producten van de eigen boerderij als streekgebonden producten verkocht.

Het project 'Samen gezond eten op Daalhoeve' wordt in samenhang met het project “Social Monday” ontwikkeld. Op ‘Social Monday’ worden de ruimtes en het terrein op maandag beschikbaar gesteld aan initiatieven van maatschappelijke organisaties. Op ‘Social Monday’ ontmoeten organisaties en wijkbewoners elkaar waarna ’s avonds een gratis maaltijd aan buurtbewoners wordt verstrekt. Dit betreft het nut van veehouderijen in z’n algemeenheid. Als voorbeeld kan genoemd worden: waar komt het vlees op tafel vandaan behalve uit de supermarkt of van de slager? Het doden (slachten) van vee hoort onlosmakelijk bij onze samenleving.

De Dierenbescherming is erg kritisch ten aanzien van eventueel fok- en verkoopbeleid van dieren op kinderboerderijen. Organisaties als het CNME benadrukken echter de educatieve waarde van het jonge dier. Dieren worden niet primair gefokt voor de verkoop (het zij aan particulieren of voor de slacht), maar om educatieve lessen met jonge dieren te kunnen waarborgen.

Hertenpark (Stichting dierenpark Maastricht)

Het dierenpark Maastricht is onderdeel van het Stadspark Maastricht. Dit stadspark bestaat al meer dan 175 jaar en is daarmee één van de drie oudste parken in Nederland. De prachtige oude bomen en de bijzondere vestingwerken maakt het park bijzonder. Het park omvat diverse weides, een eendenvijver en een volière. In het park bevinden zich ezels, herten, pauwen, schapen, geiten, kanaries en wilde eenden en ganzen.

Educatie is een van de doelstellingen. Regelmatig vinden activiteiten plaats, waaronder het scheren van schapen. Samen met andere partijen wordt vier keer per jaar een leerzame folder over de dieren uitgebracht

Gemeente Maastricht ondersteunt Stichting Dierenpark Maastricht financieel door een jaarlijkse subsidie en het vergoeden van de personeelskosten. Aan de subsidieverstrekking ligt de afspraak ten grondslag dat de Stichting Dierenpark Maastricht zorgdraagt voor onderhoud en voeding van de aanwezige dieren en de stal. Ook dient er een financieel jaarverslag worden verstrekt. Van de subsidie worden alle beheer en verzorgingskosten betaald (hierbij kan gedacht worden aan voer, dierenarts, materieel onderhoud, onderhoud aan stallen, dierenambulance, e.a.).

Volgens het bestuur van Stichting Dierenpark Maastricht is het goed gesteld met het dierenwelzijn van de dieren in de wei, de volière en de eendenvijver. Er worden regelmatig dieren gedumpt bij Stichting Dierenpark Maastricht. Mocht een bepaalde dierenpopulatie té groot worden wordt met de beheerder en het bestuur onderling bekeken hoe hier iets aan gedaan kan worden. Tot nog toe is dit niet aan de orde geweest. Insteek is om de natuur haar gang te laten gaan, maar mochten er bijvoorbeeld bij de herten problemen als incest dreigen, kan gekeken worden of bij de handelaar te ruilen is qua geslacht. Als een dier ziek is wordt het ter plaatse door een dierenarts behandeld of door de dierenambulance meegenomen.

6. Overige maatregelen

Honden

In de APV zijn meer specifieke zaken vastgelegd ten aanzien van:

- het verplicht aanlijnen van honden buiten de hondenlosloopgebieden;
- het verplicht verwijderen van uitwerpselen van honden. De ruimplicht geldt niet voor hulphonden.
- het niet toestaan van gevaarlijke honden op de openbare weg of op het terrein van een
- ander, anders dan aangeliend of gemuikorfd de mogelijkheid tot verplicht muikorven van honden

Dieren bij een huisuitzetting

In Maastricht is op dit moment een groei in de samenwerking tussen verschillende overheidsinstanties en het veiligheidshuis. Ook is in Maastricht een flexteam samengesteld die ingeschakeld wordt bij woningen waarbij verdovende middelen zijn aangetroffen en woningen die ernstig vervuild zijn. Het flexteam werkt nauw samen met de Dierenpolitie en assisteren bijvoorbeeld bij huisuitzettingen waarbij dieren betrokken zijn.

Dieren die bij een huisuitzetting aangetroffen worden, dienen op grond van de Algemene wet bestuursrecht door de opdrachtgever van de huisuitzetting (in de meeste gevallen de woningcorporatie) voor een periode van 13 weken ondergebracht te worden.

Dieren in het Rampenplan

Het Regionaal Crisisplan van de 18 samenwerkende regiogemeenten kent binnen de taakorganisatie “Publieke taak” het deelproces “Verplaatsen mens en dier”. Hierin is beschreven hoe gehandeld moet worden bij calamiteiten waarbij ook dieren betrokken zijn. Het gaat daarbij over het in veiligheid brengen van dieren en (tijdelijk) onderbrengen van dieren.

Schuilstallen

Nu steeds meer boeren hun bedrijf moeten beëindigen, verdwijnen er ook steeds meer beesten uit het buitengebied. Dat maakt het landschap er niet aantrekkelijker op. Door hobbyboeren te stimuleren om hun dieren meer buiten te laten lopen wordt het buitengebied een stuk aantrekkelijker. Weidegang met soortgenoten is voor het welzijn van het paard of schaap van groot belang. In het Nederlandse klimaat is niet iedereen in de gelegenheid dieren bij slecht weer of bij felle zon naar de stal te halen. Een schuilstal is daarbij noodzakelijk en biedt ook een plek om dieren verantwoordelijk te verzorgen en te voeren.

Binnen de regels van het bestemmingsplan Buitengebied Maastricht 2011 ‘Buitengebied – Sint Pietersberg, Jekerdal, Cannerberg’ is het bouwen van schuilstallen buiten daartoe bestemde bestemmings- of bouwvlakken niet mogelijk. Reden hiertoe is dat in zowel het provinciaal als het gemeentelijk beleid “verstening” van het buitengebied onwenselijk wordt geacht.

Het neerzetten van bouwsels (schuilstallen) zeker in het landelijk gebied op grond van de geldende wet- en regelgeving (Natura 2000, EHS) een zeer lastige zaak. Een wildgroei aan stallen is niet gewenst en daarom zijn kaders nodig waarbinnen de ruimtelijke kwaliteit van het gebied gegarandeerd wordt.

Voorstel

Het is wenselijk om beleid te formuleren over de locaties waar dit soort bouwwerken gebouwd kunnen worden. De gemeente Nunspeet, Wijchen en Bergen (L) hanteren reeds een schuilstallen beleid. In alle drie gemeenten ligt een beleidsnotitie dat kan dienen als onderlegger voor een wijziging van het bestemmingsplan of voor het verlenen van ontheffingen op een bestaand bestemmingsplan.

Circussen

De vraag of dieren en dan met name niet-gedomesticeerde, wilde, dieren ingezet kunnen worden als circusdier werpt de laatste jaren veel discussie op. De dieren zijn niet in staat hun normale gedragspatroon uit te voeren, vereenzamen vaak, moeten vaak op transport en worden niet altijd op diervriendelijke wijze getraind. In praktijk blijkt het binnen de huidige regelgeving niet mogelijk om circussen met wilde dieren een vergunning te weigeren. Voor circusdieren gelden de regels uit de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. Hierin is het verbod op mishandeling en verwaarlozing van dieren opgenomen. Ook moeten circussen zich houden aan Europese regels voor transport en de Flora- en Faunawet. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) controleert circussen op basis van meldingen. Dit kunnen verplichte meldingen zijn door circussen met dieren die naar een andere lidstaat willen reizen, of meldingen en klachten over circussen die de NVWA van bijvoorbeeld gemeenten ontvangt.

De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) biedt de mogelijkheid om een circus een vergunning te weigeren. Dit kan op basis van het openbare ordemotief of het volksgezondheids-/zedelijkheidsmotief. Weigeren op grond van risico op gebied van openbare orde is mogelijk als bijvoorbeeld duidelijk is dat het om een circus gaat waar regelmatig dieren ontsnappen, of als bijvoorbeeld de constructie van de circustent niet aan de wettelijk gestelde eisen voldoet. Weigeren op basis van volksgezondheid/zedelijkheid is mogelijk als er evident sprake is van dierenmishandeling. Uit jurisprudentie blijkt dat het toevoegen van dierenwelzijn als toetsingskader in de APV niet mogelijk is, omdat met betrekking tot dierenwelzijn de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren als uitputtend beschouwd moet worden. Dat betekent dat alle regelgeving met betrekking tot dierenwelzijn in deze wet is opgenomen. De wet biedt de rijksoverheid wel mogelijkheden om in een Algemene Maatregel van Bestuur specifieke onderdelen van de wet nader uit te werken. Staatssecretaris Dijkema heeft in november 2013 toegezegd het ontwerpbesluit om wilde dieren in circussen te verbieden in februari 2014 naar de Tweede Kamer te sturen. Zodra het verbod op wilde dieren in circussen definitief is, of de huidige regelgeving met betrekking tot dierenwelzijn (in circussen en daarbuiten) anderszins structureel wijzigt, wordt de raad hierover geïnformeerd.

Levende kerststallen

Het plaatsen van een kerststal in openbaar toegankelijk gebied is momenteel vergunningplichtig op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Regelmatig staan in deze stallen ook levende dieren. De vraag kan gesteld worden of dit vanuit het oogpunt van dierenwelzijn wenselijk is. Dieren ondervinden mogelijk stress door verplaatsing naar een andere omgeving en de plotselinge aandacht van veel mensen. Vanwege enkele nare voorvallen met betrekking tot mishandeling van dieren in een kerststal elders in het land, wordt bij vergunningverlening nadrukkelijk verzocht er voor te zorgen dat de dieren 's nachts in een veilige en afsluitbare ruimte ondergebracht worden. De APV biedt niet de mogelijkheid om nadere eisen te stellen met betrekking tot het verlenen van een vergunning voor het plaatsen van een kerststal. Ook hier geldt, net zoals bij verlenen van vergunningen voor circussen, dat gemeentelijke regelgeving niet af mag wijken van hogere regelgeving.

Dieren ten behoeve van sport

Dieren kunnen ingezet worden voor sportdoeleinden. Voorbeelden zijn duivenwedstrijden, vogeltentoonstellingen, behendigheidswedstrijden voor honden en paardensport. Bij folkloristische evenementen is te denken aan tentoonstellen van dieren of het inzetten van dieren bij wedstrijden of spelletjes.

Sport waarbij dieren betrokken zijn vormen een probleem als de dieren hierbij in hun gezondheid en welzijn worden aangetast, zoals bijvoorbeeld door dieronvriendelijke trainingsmethoden, door overbelasting en door het doden van dieren bij het teruglopen van prestaties. Met het oog op dierenwelzijn gelden de wettelijke kaders ook voor dieren die bij sporten betrokken zijn.

Visserij

Nederland telt ruim 1,2 miljoen sportvissers en hengelaars. Visserij is ook menigmaal onderwerp van discussie vanwege het vermeende dierenleed. De gemeente Maastricht verhuurt de visvijvers die zij in eigendom heeft aan diverse hengelsportverenigingen. De hengelsport is door de Rijksoverheid in de Visserijwet geregeld. Dit heeft tot gevolg dat de gemeente geen nadere regels ten aanzien van de hengelsport kan stellen.

Folkloristische evenementen

Bij een folkloristisch evenement kan gedacht worden aan braderieën en tentoonstellingen. Ook voor het welzijn van dieren die betrokken worden bij folkloristische evenementen gelden de wettelijke kaders zoals deze in hoofdstuk 2 omschreven zijn.

Zoals eerder omschreven biedt de Algemene Plaatselijke Verordening de gemeente niet de mogelijkheid om een vergunning voor een evenement te weigeren op basis van dierenwelzijn. Dezelfde kaders als geschetst in paragraaf “Circussen” spelen een rol. Alleen als er duidelijk sprake is van dierenmishandeling of respectloos bejegenen van dieren kan vergunning voor een evenement waar dieren bij betrokken zijn geweigerd worden.

Dieren als prijs

In artikel 2.13 van de Wet dieren is een verbod vastgelegd tot het uitloven of uitreiken van dieren als prijs, beloning of gift naar aanleiding van wedstrijden, verlotingen, weddenschappen of andere dergelijke evenementen.

Jacht, beheer en schadebestrijding

De gemeente heeft op grond van de Flora-en Faunawet de plicht om op gronden in haar eigendom overlast door bepaalde dieren en schade aan bijvoorbeeld gewassen, vee, bossen en wateren door bepaalde dieren te voorkomen. Op basis van de Flora en Faunawet gelden specifieke vrijstellingen en ontheffingen voor het bestrijden van in de vrijstelling of ontheffing benoemde diersoorten. Bij de uitvoering van deze bestrijding mag de hulp van jachtaktehouders ingeroepen worden. Alleen jachtaktehouders is toegestaan met behulp van een geweer te jagen. Veelal zijn jachtaktehouders verenigd in een wildbeheereenheid, waarvan er in Nederland ongeveer 300 zijn. De wildbeheereenheden zijn aangesloten bij faunabeheereenheden (waarvan ook andere partijen zoals staatsbosbeheer en LTO lid zijn), die invulling geven aan beheer en schadebestrijding conform het provinciaal beleid, dat ook geënt is op de regelgeving in de Flora-en Faunawet.

7. Rol van de gemeente en samenvatting actiepunten

Zoals reeds op te maken valt uit het wettelijk kader met betrekking tot dierenwelzijn betreft dierenwelzijn een onderwerp waarvoor gedurende de laatste jaren een bredere maatschappelijke belangstelling is ontstaan. In dit hoofdstuk komt aan de orde welke praktische taken er met betrekking tot dierenwelzijn blijken uit de in deze nota aan bod gekomen onderwerpen.

Communicatie

Specifieke aandacht met betrekking tot de rol van de gemeente in het kader van dierenwelzijn ligt bij communicatie en voorlichting op dit gebied. Meer aandacht voor dierenwelzijn zal onnodig dierenleed helpen voorkomen. Enerzijds omdat noodsituaties sneller opgelost worden als bekend is welke hulp ingeschakeld kan worden, anderzijds omdat te verwachten is dat maatschappelijke bewustwording van dierenwelzijn een gedragsverandering ten opzichte van dieren teweeg kan brengen.

Contactpersoon

Deze nota dierenwelzijn is nieuw voor de gemeente Maastricht. Gedurende het opstellen van de nota is gebleken dat verschillende onderdelen van de gemeente betrokken zijn bij uitvoeringsaspecten die direct of indirect te maken hebben met dierenwelzijn. De onderwerpen met betrekking tot beleid en rampenbestrijding behoren tot het werkterrein van de afdeling Beleid en Ontwikkeling, de (APV)vergunningverlening is onderdeel van de afdeling Vergunningen en de uitvoerende taken liggen gedeeltelijk bij de Buitendienst. Het aanwijzen van een gemeentelijk contactpersoon met betrekking tot vragen met een relatie tot dierenwelzijn is aan te raden.

Evaluatie dierenwelzijnsbeleid en benoemde actiepunten

In deze nota dierenwelzijn zijn diverse actiepunten benoemd. Om dit nieuwe beleid gedegen weg te zetten, wordt voorgesteld het dierenwelzijnsbeleid over vier jaar te evalueren en opnieuw vast te stellen. Als zich in de tussentijdse periode omstandigheden voordoen die aanpassing van het beleid vergen kan de nota ook tussentijds worden aangepast.

Actiepunten

1. Protocol opstellen hoe te handelen bij in nood verkerende gevonden (huis)dieren met een vermoedelijke eigenaar.
2. 24 uren dieren noodhulpketen:
 - a. Aansturen op verdere professionalisering door de dieren noodhulpketen in kaart te brengen en te communiceren
 - b. Verbinden van organisaties die zich bezig houden met dierenwelzijn.
 - c. Samenwerking en eenheid tussen diverse gelieerde partners c.q. dierenartsen op uitvoerend niveau (werkvloer) verbeteren.
 - d. Effectiviteit en efficiëntie van werken versterken door het verbeteren en vastleggen van werkprocessen in de dieren noodhulpketen
 - e. Vaste prijsafspraken tussen partners in de dieren noodhulpketen
3. Eind 2016 evalueren van de samenwerking op gebied van sterilisatie/castratie van zwervkatten.
4. Op de gemeentelijke internetsite een webpagina over dierenwelzijn inrichten en daarover halfjaarlijks via diverse media communiceren.

Hierbij dienen (onder meer) de volgende onderwerpen aan de orde te komen:

 - a. de handelwijze bij geconstateerde diermishandeling of –verwaarlozing;
 - b. het protocol met betrekking tot de handelwijze bij een in nood verkerend gevonden (huis)dier;
 - c. de samenwerking op gebied van sterilisatie/castratie van zwervkatten.
5. De raad middels een raadsinformatiebrief informeren zodra de huidige regelgeving met betrekking tot dierenwelzijn structureel wijzigt.

6. Aanwijzen van een gemeentelijk contactpersoon als aanspreekpunt voor vragen met betrekking tot dierenwelzijn.
7. 24/7 bereikbaarheid coördinatiepunt meldingen vanuit 144 (telefonisch/mail).
8. Vergroten / afstemming bereikbaarheid van de dierenambulances
9. Uniformiteit in contracten met omliggende gemeenten.
10. Opvang wilde dieren en aandacht voor de wilde dieren versterken

8. Financiën

Begroting 2014 Dierenwelzijn

€ 167.914,-

Bijdrage dierenasiel (max. 300 honden en katten)	€ 74.363,-
Kapitaallasten – Dierenwelzijn	€ 44.053,-
Dierenwelzijn	€ 26.918,-
Dierenpark	€ 10.992,-
Bijdrage dierenambulance (max. 200 dieren)	€ 11.588,-

Opvang honden en katten

De bijdrage voor de opvang van honden en katten in het dierenwelzijnscentrum Limburg is gebaseerd op een vast bedrag per inwoner en een variabel bedrag per opgevangen dier, respectievelijk € 0,45 en € 74,78.

In de praktijk blijkt echter dat het aantal dieren dat opgevangen wordt groter is dan begroot.

Opvang niet zijnde honden en katten

De bijdrage voor de opvang van niet zijnde honden en katten door de dierenambulance Limburg Zuid is gebaseerd op een bedrag van € 45,- voor de opvang en € 10,- voor het vervoer.

Ook hier geldt dat in de praktijk meer dieren opgevangen worden dan begroot. In het overeenkomst is een bandbreedte ingebouwd van 25%.

Vergelijking andere gemeenten

	<i>Aantal inwoners</i>	<i>Budget</i>	<i>Bijdrage Dierenwelzijn per inwoner</i>
Maastricht	122.331	167.914	1,37*
Den Haag	510.320	533.000	1,04
Emmen	108.003	85.000	0,79
Zuidhorn	18.569	17.700	0,95
Beek	16.268	28.117	1,72
Velsen	67.000	93.835	1,40
Breda	180.153	110.000	0,61

* inclusief kapitaallasten Dierenwelzijnscentrum Limburg

Bronnen

Documenten

- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie: Nota Dierenwelzijn en Diergezondheid. Een maatschappelijke geaccepteerde omgang met dieren. (2012)
- Dierenbescherming Nederland: Aanbevelingen gemeentelijk Dierenwelzijnsbeleid. (2014)
- Conceptnota Dierenwelzijn Maastricht. (Celine Klemann 2008-2009)
- Ministerie LNV: Beantwoording kamervragen richtlijnen voor de opvang van in beslag genomen dieren. (4 november 2008)
- Algemene wet bestuursrecht.

Mondelinge informatie

Stichting Dier in Nood
Stichting Dierenpark Maastricht
Dierenbescherming Limburg
Dierenambulance Limburg Zuid
Boerderij Daalhoeve
Kinderboerderij De Heeg
Dierenpolitie Limburg
CNME
Flora en Faunabeheerder Maastricht

Websites

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/dieren/dierenwelzijn>
www.dierenwelzijnsweb.nl
www.maastricht.nl
www.wetten.overheid.nl
www.dierenbescherminglimburg.nl
www.dawz.nl
www.amivedi.nl
www.144redeendier.nl
www.mijnrvo.nl
www.faunabescherming.nl
www.kattenbescherming.nl
www.daalhoeve.nl
www.denhaag.nl
www.breda.nl
www.emmen.nl
www.zuidhorn.nl
www.beek.nl
www.wetten.overheid.nl

Bijlage: Protocol opvang dieren in de gemeente Maastricht

Taken, Rollen, Verantwoordelijkheden Bevoegdheden

Voorstel

Het creëren van een sluitende dierennoodhulpketen → de diensten op elkaar afstemmen → met een professionele vervoersdienst vervoeren naar een opvang die aan de eisen voldoet, of het nu om een huisdier of een in het wild levend dier gaat. De beoogde doelstellingen kunnen alleen bereikt worden door samenwerking en goede afspraken.

Betrokken partijen

- Dierenbescherming Limburg
- Dierenambulance Limburg Zuid
- Dierenpolitie
- Dierenartsen

Taken en verantwoordelijkheden:

Dierenbescherming

- Vervoer en opvang zwerfdieren zijnde honden en katten
- Herplaatsing van honden en katten
- Eerste hulp verlenen aan gewonde (huis) dieren
- Assisteren in opdracht van (dieren)politie / brandweer / inspectiedienst
- Inheemse wilde dieren naar gespecialiseerde opvang vervoeren

Dierenambulance Limburg Zuid

- Opvang en vervoer overige zwerfdieren niet zijnde honden en katten
- Eerste hulp verlenen aan gewonde (huis) dieren
 - Bij zware verwonding → naar de dichtstbijzijnde dierenarts vervoeren
 - Bij lichte verwonding van hond of kat → naar Dierenbeschermingscentrum Limburg in Born vervoeren
- Assisteren in opdracht van politie / brandweer / inspectiedienst
- Beschermden dieren naar gespecialiseerde opvang vervoeren
- Destructie kadavers

Dierenpolitie

Opvang regelen bij:

- Mishandeling van dieren
- Uithuiszettingen waar dieren bij betrokken zijn
- Dieren in nood
- Verwaarlozing van dieren

Dierenarts

Bij zware verwondingen verleent de dierenarts noodhulp aan het dier en stabiliseert het dier.

Alle partijen

Voorlichting ter bevordering van diervriendelijk gedrag (preventie van (nood)hulp, bevordering herplaatsing).

Procesbeschrijving Dier in Nood:

Via 144 komt een melding binnen bij de dierenpolitie betreffende een dier in nood, dierenmishandeling / -verwaarlozing.

Bij verwonding hond of kat:

- De dierenpolitie beoordeelt aan de hand van de ernst van de verwonding wie ingeschakeld dient te worden, ofwel de dierenbescherming ofwel de dierenambulance.
- De betreffende organisatie dient binnen een acceptabele tijd ter plekke te zijn.
- Bij zware verwonding dient het dier naar de dichtstbijzijnde dierenarts vervoert te worden waar het dier gestabiliseerd wordt.
- Indien het dier gechipt is wordt de eigenaar getraceerd en op de hoogte gesteld. De dierenarts factureert de behandelkosten inclusief vervoer aan de eigenaar. De dierenarts draagt de vervoerskosten vervolgens af aan de desbetreffende vervoerder.
- Indien de eigenaar niet getraceerd kan worden maakt de dierenarts na stabilisatie van het dier een afspraak met de dierenbescherming waar en hoe laat het gewonde dier opgehaald kan worden voor verdere behandeling en opvang in het Dierenbeschermingscentrum Limburg.
- Indien de eigenaar zich alsnog binnen 14 dagen meldt, worden alle gemaakte kosten voor vervoer, behandeling en opvang in rekening gebracht bij de eigenaar van het dier.
- Na 14 dagen mag het Dierenbeschermingscentrum Limburg een geschikte nieuwe eigenaar zoeken voor het dier.
- Meldt de eigenaar zich alsnog na 14 dagen en het dier is nog niet geplaatst, dan komen alle gemaakte kosten voor rekening van de eigenaar.
- Indien de eigenaar zich niet meldt vindt een afrekening plaats volgens de afspraken binnen het contract.

Overige dieren in nood → De dierenpolitie belt de dierenambulance die het vervoer en opvang verzorgt.

Bij uithuiszettingen:

Op basis van de Algemene wet bestuursrecht artikel 5:29 en 5:30 is de gemeente verplicht bij huisontruiming een ‘opslagtermijn’ van aanwezige goederen van maximaal 13 weken te verzorgen. Ook dieren worden in het kader van deze wet als “goed” beschouwd. Dieren die bij een huisuitzetting aangetroffen worden, dienen dan ook op grond van de Algemene wetbestuursrecht door de opdrachtgever van de huisuitzetting (in de meeste gevallen de woningcorporatie) voor een periode van 13 weken ondergebracht te worden.

Indien de kosten onevenredig hoog worden kan de opdrachtgever het dier in eigendom overdragen aan de Dierenbescherming. Afstand vindt evenwel niet plaats binnen twee weken na de verstrekking van het afschrift van het proces-verbaal van meevoeren en opslaan.

De dierenpolitie krijgt de melding dat er een uithuisuitzetting plaats gaat vinden waar een (huis)dier bij betrokken is.

- De dierenpolitie informeert de dierenbescherming voor de opvang van de hond of kat.
- De hond of kat wordt opgevangen in het Dierenbeschermingscentrum Limburg waar het dier 2 tot 13 weken in bewaring dient te blijven alvorens voor het dier een ander tehuis gezocht kan worden.
- De kosten vooropvang komen voor rekening van de opdrachtgever van de ontruiming die de kosten weer probeert te verhalen op de eigenaar.

Rapportage en verantwoording:

Per kwartaal ontvangt de gemeente Maastricht van zowel de Dierenbescherming als de Dierenambulance de volgende informatie:

- Aantal opgevangen dieren gechipt / niet gechipt in het afgelopen kwartaal
- Aantal dieren herplaatst
- Aantal opgevangen dieren Maastricht t.o.v. het totaal aantal opgevangen dieren in het afgelopen kwartaal
- Totaal aantal opvangdieren Maastricht t.o.v. het totaal aantal opvangdieren.
- Aantal opgevangen dieren die overleden / geëuthanaseerd zijn in het afgelopen kwartaal
- Aantal dieren waarvan de eigenaar is getraceerd. → Verrekening kosten op eigenaar
- Afrekening gemeente = (aantal dieren waarvan de eigenaar niet is getraceerd – aantal overleden dieren) * vergoeding conform contract
-/- aantal dieren waarvan de eigenaar alsnog getraceerd is * vergoeding conform contract

Bijlage: Actieplan

Actie	2014	2015	2016	2017	2018
Inrichting webpagina Dierenwelzijn op de gemeentelijke internetsite	nov				
Opstellen communicatieplan	nov				
Halfjaarlijks communicatie via diverse media hoe te handelen in het kader van dierenwelzijn	dec & mei	dec & mei	dec & mei	dec & mei	dec & mei
Aanwijzen van een gemeentelijk contactpersoon als aanspreekpunt voor vragen met betrekking tot dierenwelzijn	nov				
Overeenstemming betrokken partijen betreffende het protocol opvang dieren.	dec	jan			
Overeenstemming betrokken partijen betreffende eenduidige kwartaalrapportages waarop de gemeente kan monitoren en sturen.	dec	Jan			
Prijsafspraken maken met de samenwerkende dierenartsen in het kader van het noodfonds	dec	jan			
Analyse opvang dieren naar soort opvang in 2013 en 2014.		jan			
Instellen noodfonds met bijbehorende afspraken betreffende verantwoording van de uitputting van het fonds.		jan			
In samenwerking samenwerkende dierenartsen en dierenorganisaties een chipactie organiseren voor minima en evalueren voor honden en katten.		mei / juni	mei / juni	mei / juni	mei / juni
Promotie juni chipmaand voor overige honden en kattenbezitters.		mei / jun	mei / jun	mei / jun	mei / jun
Onderzoeken of de verplichting van het chippen van gewervelde gezelschapsdieren in de APV kan worden opgenomen		mei			
Vergroten / afstemming bereikbaarheid van de dierenambulances		Jun			
Uniformiteit in contracten met omliggende gemeenten.		Jul / aug			
Opvang wilde dieren en aandacht voor de wilde dieren versterken		Jul / aug			
24 uren dieren noodhulpketen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Aansturen op verdere professionalisering door de dieren noodhulpketen in kaart te brengen en te communiceren 2. Verbinden van organisaties die zich bezig houden met dierenwelzijn. 3. Samenwerking en eenheid tussen diverse gelieerde partners c.q. dierenartsen op uitvoerend niveau (werkvloer) verbeteren. 4. Effectiviteit en efficiëntie van werken versterken door het verbeteren en vastleggen van werkprocessen in de dieren noodhulpketen 5. Vaste prijsafspraken tussen partners in de dieren noodhulpketen 					
Jaarlijkse rapportage voor het eerst in december 2015: <ol style="list-style-type: none"> 1. Analyse opvang dieren 2015 t.o.v. 2014 2. Getraceerde eigenaren van dieren t.o.v. het jaar ervoor 3. Aantal dieren die gechipt zijn in het kader van de chipactie voor minima 	Dec.	Dec.	Dec.	Dec.	Dec.
Tussentijdse evaluatie dierenwelzijnsbeleid.			Mei		

Actie	2014	2015	2016	2017	2018
Evaluatie samenwerking op gebied van sterilisatie/castratie van zwerfkatten			Dec.		
Evaluatie dierenwelzijnsbeleid en benoemde actiepunten en opnieuw vaststellen dierenwelzijnsbeleid.					Dec.

Gemiddelde tarieven dierenarts in Nederland:

Consult

Werkdagen	€ 32
Weekend, buiten openingstijden	€ 85
Avond, buiten openingstijden	€ 75
Nacht	€ 95
Röntgenfoto	€ 75